

НЕ ЧАКАЙТЕ
ЕХОТО,
АБОНИРАЙТЕ
СЕ ЗА
В. „ЕХО“!
КАТ. № 255

Брой 5 (1841) Година XLXI, ISSN-0205-0943

Май 2009

Цена 0.60 лв.

туристическият вестник

Издание на БТС

**Представиха
туристическа
карта на
Осоговската
планина
Издание излиза
за пръв път**

Там, където има воля, има и път

„Честита ни карта!“, така домакинът на хижа „Осогово“ Росен Димитров поздрави гостите, дошли на презентацията на новото издание. Сред участниците в срещата бяха посланикът ни в Р Македония ген. Михо Михов, председателят на Федерацията на планинарските спортове на Македония проф. Йовица Угриновски, председателят на Планинарския съюз Катица Ацевска, изпълнителният секретар на БТС Венцислав Удев, зам. областният управител на Кюстендил Иван Каракашки, секретарят на общината Борислав Крумов, директорът на ДДС „Осогово“ Васил Пуров, представители на туристическите дружества от Кюстендил, Петрич и македонските Крива Паланка и Кочани, главните редактори на туристическите издания „Ехо“ и „Корав...“
Председателят на ТД „Осогово“ Радослав Михайлов поздрави

гостите и откри презентацията. „Картата е направена изключително професионално и на високо ниво. От години е желанието на туристите от Кюстендил и планинарите от Крива Паланка да имат една обща карта на Осоговската планина. Досега картата беше само българска. За нейното изработване благодаря на президента на фирма „Карт-Гео“ ООД-Троян Мариан Николов за съдействието и помощта на изпълнителния секретар на БТС Венцислав Удев и на Георги Кърпачев.“

„Приятен е поводът за тази среща – новото издание на картата на Осоговската планина. Една мечта на много туристи е изпълнена – изтъкна изпълнителният секретар на БТС Венцислав Удев. – Проектирането и изработката на картата действи-

телно отне много време и усилия на екипите, но резултатът е на лице. Картата е вече факт благодарение на инициативата на ръководството на ТД „Осогово“ - Кюстендил, добрите контакти и взаимоотношения с дружествата от Македония и съдействието от БТС. Това е първата карта, която разработваме между двете страни, а главният двигател на проекта бе Георги Кърпачев. В бъдеще Осоговската планина ще бъде посещавана от все повече туристи.“

Участниците в срещата бяха поздравени още от председателя на Планинарския съюз на Македония проф. Йовица Угриновски, а Раде Цветановски от Крива Паланка прочете писмо от кмета на Крива Паланка Драге Трайчевски.

(Продължава на стр. 2)

112 години без Щастливеца

На 11 май туристическата ни общност отбеляза 112 години от смъртта на Алеко Константинов, бащата на българския организиран туризъм. Предателски куршум застигна Щастливеца край с. Радилово, Пазарджишко, а България загуби един от своите колоси. Остана светлият пример на краткия му, но богат и съдържателен живот на интелектуалец от европейска и световна класа, останаха заветите му:

„Братя, напуснете навреме вашата жажда за злато, вашето стремление за първенство, вашето ядовито перо; напуснете меките постелки, излезте из димните кафенета, из прашните улици; напуснете за няколко дена града и дойдете тука, изпитайте поне за кратко време едно истинско чисто наслаждение и вие ще се преобразите, ще станете по-добри, по-здравя, по-уравновесени, по-жизнерадостни...“

„Хубавата, дивната, омайната майка България е в планините, в естествените лесове, в едва пристъпните скали, в дооблачните върхове, около вечните снегове, при планинските езера, до островърхите тронове на дивите кози, при жилищата на сърните и елените, около кристалните потоци на сребристите пъстърва, в царството на орлите и многократните екове.“

**В НДК -
Четвърти
фестивал
на българското
образование**

стр. 2

**Празник на
туризма в
Белоградчик**

стр. 3

ВЕРИГА МАГАЗИНИ ЗА МОБИЛНИ ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ

Май-юни

КАЛЕНДАРЕН ПЛАН НА БТС

Национални прояви

Национален поход „Копривница-Оборище“ - 29 април - 5 май, Средна гора, БТС, ТД „Черни връх“ - София

Национален преглед на туристическите сръчности за ученици - 10 юни, Витоша, БТС, НЦОВС
63-ти Национален туристически поход „По пътя на Ботевата чета“ - Козлодуй-Околчица - 27 май - 2 юни, Ботева алея, МОН, БТС, ТД „Веслец“ - Враца

XXI Национален песенен празник „Песните на България“

- 13-14 юни, гр. Тетевен, БТС, Сдружение на туристическите хорове в България

Национална туристическа проява за ученици „Шипка 2009“ - 11-14 юни, Стара планина, МОН, ДАПС, БТС, ТД

Воден туризъм

Воден поход по река Янтра, 30.04.-05.05., Янтра, БТС, ТД „Приста“ - Русе
Воден поход по река Арда и нейните язовири - 08.04., юни, Арда, БТС, ТД „Кърджали“ - Кър-

джали

Международна дейност

Първи международен колопоход България-Македония, юни, България-Македония, БТС, ТД „Черноморски простори“ - Варна

Учебен център „Мальовица“

Инструктори по колотуризм - май-юни, УЦ „Мальовица“, БТС
Курсове с учители - ръководители на ученически туристически групи, май-юни, УЦ „Мальовица“, по места, БТС, МОН

Там, където има воля...

(Продължение от 1 стр.)

Георги Кърпачев, председател на Републиканската комисията по маркировка към БТС, сподели за етапите от изготвянето на картата. "Инициативата за тази карта бе дадена преди 4 г. на туристическа среща в комплекс "Трите буки". В продължение на няколко години работихме с колегите и вече имаме новото издание. Там, където има воля, има и пътека Кърпачев, подчертавайки, че Осоговската планина се намира в центъра на Балканския полуостров. "Това е планина, през която минава граница между две страни – България и Македония. Има изключителни качества като туристически обект със своя връх Руен

(2251 м н.в.), добри терени и климат, екологично запазена, с многобройно растително и дивечово богатство, дълбоко проникващи пътища, бази и исторически забележителности като манастира "Св. Йоаким Осоговски" до Крива Паланка. Георги Кърпачев изтъкна, че туристите изпреварват действията на политиките в сътрудничеството между страните. "На заседанието на Балканския съюз на планинарските организации в края на годината ще предложим Балкански транзитни туристически маршрут, който започва от Кюстендил, минава през връх Руен и билото на планината и завършва в град Кочани, Македония. Ще работим и по подготов-

ката на общ пътеводител на Осоговската планина на два езика – български и македонски."

Инж. Тотьо Ангелов, управител на Картгео ООД: "Картата ще бъде в помощ на туристите и е лесно читаема с елементарни топографски умения. Най-важното при разработването и издаването на картата е нейната математическа основа. Тази карта може да бъде вкарана в компютър или GPS-система и в нея може да се допълват нови данни и информация. Подобна карта днес е рядкост! Има отбелязани туристически маршрути и от двете страни – България и Македония".

Даниела Стоименова, Кюстендил

В НДК -

Четвърти фестивал на българското образование

На 28 април в Националния дворец на културата се откри ежегодният тридневен Фестивал на българското образование. В Европейската година на творчеството и иновациите водещо мото на четвъртото му издание е: "Творчество, иновации, партньорство".

Фестивалът бе ориентиран към партньорството на неправителствени организации с българските училища за разработване на иновативни модели на учене и възпитание, на съчетаване на класно-урочната дейност с извънкласни, извънучилищни и неформални занимания. Фестивалът има открит формат и дава възможност да се представят, от една страна, училищата със собствен облик, а от друга страна – НПО и неформални общности. Два актуални проблема са във фокуса на иновативните проекти – проблематичната ефективност на възпитателните технологии в българското училище и недостигът на детски градини в столицата. Участници в четвъртия Фестивал на българското образование са повече от 150 училища, организации и институции. В трите дни

акцент бяха практическите занимания и демонстрации. Концерти, изложби, модно шоу, конкурси, състезания, спортни демонстрации, театрални представления, дефилета наситиха творчески програмата, в която уча-

новоиздадени карти на хижите в България и отделни планини, карти за 100-те НТО и последни издания на Нова туристическа библиотека, както и последни броеве на националния туристически вестник "Ехо".

щите се имаха възможност да изявят своите таланти и да се забавляват. Българският туристически съюз участва със свой щанд и материали на Информационния център, сред които

Много от туристическите дисциплини се изучават алтернативно в училище и това провокира големия интерес на учащите се и техните преподаватели към щанда на БТС. Фести-

валът се проведе под патронажа на президента на Република България Георги Първанов и с подкрепата на Столичната община.

В. "Ехо"

КАТИЦА АЦЕВСКА, ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПЛАНИНАРСКИЯ СЪЮЗ НА МАКЕДОНИЯ И ГЛАВЕН РЕДАКТОР НА СП. "КОРАВ",:

Надяваме се на още по-тясно сътрудничество

Твърд, силен, як. С две думи – Корав – отговаря Катица Ацевска на въпроса ми за семантиката на заглавието на оглавяваното от нея планинарско списание "Корав". Като планинарски дух, който вечно витае по върховете и все не се насища и не се уморява да ги катери. За разлика от държавата, която от време на време се "уморява" да финансира една или друга планинарска идея, абдикира от дълженията си и – такова едно прекрасно начинание като журнала "Корав", единственото издание на македонските планинари – увисва. Да не дава Господ!

Катица и колегите й обаче не са свили знамена – в момента "Корав" минава на виртуален вариант и – всяко зло за добро! Сега могат да го четат любители на екстремните усещания и планинските красоти от всички краища на земното кълбо. Доколкото ще бъде преведено на няколко езика. Успех на колегите!

Като председател на Планинарския съюз, Катица Ацевска взема дейно участие в създаването в края на миналата година на Балканска федерация на планинарските съюзи, в която влизат България,

Турция, Македония, Сърбия и Черна гора, Босна и Херцеговина, Албания. Това дава надежда за много общи съвместни действия, за една обща политика по отношение на балканските ни туристически интереси. Като се почне от продължение на европейските туристически маршрути, разработват се балкански такива, които да обхващат красивите планини на региона, създаването на общи карти и пътеводители... Размяната на гостувания, общи туристически събори и други съвместни инициативи са факт от години. Хората от двете страни на границите няма какво да делат, напред, много са общите неща, които ни правят приятели. "На мен лично много силно впечатление ми правят хорове" "Планинска песен" под егидата на вашия туристически съюз – споделя Катица. – У нас такова движение няма. Слушала съм изпълнения на тези хорове – завиждам благородно. Това е първото нещо, което си мисля, че трябва да "купим" от вашия туристически съюз. Мисля, че има добра надежда и в работата с младите хора, особено ценно ми се вижда Движението

"100 Национални туристически обекта" и девизът: "Опознай Родината, за да я обикнеш", което е силен стимул за младите."

Във Федерацията на планинарските спортове на Македония са включени 5 съюза – планинарски, пещерен, по ориентиране, алпинизъм и скално катерене. Младите обичат екстремните спортове, опитват се да ги привлекат в клубове по интереси в училищата. Най-многобройни са планинарите, като тенденцията клони към застаряване на членовете. По-голяма част от планинарските домове се отдават под концесия, за да бъдат съхранени, членският внос не може да покрие разходите...

Както се казва – от двете страни на границата един въздух дишаме, едно слънце ни грее, а под него – нищо ново. Новото е в задълбочаващите се контакти, които, както бе подчертано и на срещата по представяне на новата цялостна карта на Осоговска планина в х. "Осогово" – туристите изпреварват действията на политиките в сътрудничеството между държавите.

Нина Мишкова

Хижа "Балкански рози" се възражда

С финансовата помощ на Община Карлово и БТС през 2006 г. ТД "В. Левски" започна поетапно ремонт на старата сграда на х. "Балкански рози", построена през 1933 г. като детска колония за почивка на деца с увреждания. Построен беше първият етаж, беше налята бетонна плоча. През 2007 г. беше реализиран следващият етап от строителните работи – построяването на втория етаж и покривната конструкция. През 2008 г. със съдействието на БТС беше изработена и поставена дограмата. Едновременно с това към втората сграда бяха изградени вътрешни санитарни възли, включително топлоизолацията на хижата. Ръководството на ТД "Васил Левски" – Карлово, се надява и през 2009 г. да продължи сътрудничеството с партньорите – Община Карлово и БТС, за ускоряване на довършителните работи, за да можем заедно да предложим на туристите по-добри условия за отпочиване и туризъм на територията на НП "Централен Балкан".

ТД "Васил Левски", Карлово

ТУРИСТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО "ДОБРОТИЦА" – ГР. ДОБРИЧ

ОБЯВА

На основание чл. 26 от ЗЮЛНЦ, УС на ТД "Добротица" - гр. Добрич, свиква общо отчетно събрание на дружеството, което ще се проведе на 28.05.2009 г. от 18 часа в училище "П. Р. Славейков", гр. Добрич, при следния дневен ред:
1. Отчет на УС за дейността на дружеството през 2008 г.
2. Отчет на Инспектората за финансовата дейност на дружеството през 2008 г.
3. Одобряване на нови членове на дружеството.
4. Разни.
УС на ТД "Добротица",

Йорданка Петрова

„Планинарка” стана на 25

В началото на тази година в Разлог се състоя вълнуващо тържество – клуб "Планинарка" към ТД „Пирин“ отпразнува своя 25-годишен юбилей. За богатата дейност на клуба си заслужава да научат туристите от цялата страна.

Председателката Цеца Андреева вместо в сух, хронологичен доклад, отчете дейността артистично, на фона на филмови кадри от походите. Така че и гостите на тържеството, които не бяха участвали в някои от мероприятията, станаха съпричастни с тях.

Особена почит още в началото се отдели на основателките на клу-

ба, някои от които, за наша радост, все още вървят с нас по планинските пътеки – като например Мария Чилева, която навърши 85...

Всички изказаха уважението и благодарността си към досегашните председателки на клуба – Ирина Климова, Лили Койнарска и Цветанка Парапунова, дали своето за развитието на клуба и оформянето му като едно голямо семейство, каквото сме и сега.

Бяха разказани спомени за някои от най-забележителните планински преходи – Ком-Емине, язовир Белмекен – хижа Грънчар, покоряването на 7-те планински

първенци, изкачването на Митикас в Олимп, поход в Долomite в Италия, няколко екскурзии в страната до историческите места от 100-те НТО... Гостите бяха запознати и с неделните походи до близки и далечни места в района на Пирин, Рила и Родопите, красивите планини, между които имаме щастието да живеем. Ходили сме и в Стара планина, Средна гора, на Витоша, Беласица, Руй, Славянка, Осогово...

С особена гордост отчетохме връзките на нашия клуб с други туристически клубове от страната – Тетевен, Петрич, Перник, "Равно

боре" – гр. Септември. Жените участват и в много културни. Особено мило беше, че на тържеството много от дамите прочетоха свои разкази за особено интересни случки от походите, рецитираха свои стихове. Малкият ни хор ни зарадва отново с чудесните си изпълнения на планинарски песни.

Кулминацията на тържеството бяха появата на дечица от основното училище "Н. Парапунов", които миналата пролет приобихме към Туристическия съюз.

Спортно-туристически събор на „Леденика“

Враца бе домакин на 23-тия спортно-туристически събор „Леденика 2009... Освен туристите от Враца в изявиите се включиха и гости от Търговище и Лом. Проявата мина в събота (25 април) пред едноименната хижа във Врачанския балкан и бе посветена на 109-ата годишнина на местното ТД „Веслец... Лично градоначалникът Тотю Младенов откри събора. Сред официалните лица пък бяха заместник-кметът по туризъм, спорт и

оперативни програми Тони Милева, работещите в ресорния общински отдел начело с началника му Светла Димитрова, директорът на природен парк „Врачански балкан“ Николай Ненчев и др. Словото на управника бе предшествано от изпълнения на женската вокалната група на туристите ветерани от ТД „Веслец... В съпътстващата спортните дисциплини програма се включиха още и певци от СОУ „Отец Паисий“, както и школският

фолклорен танцов състав. Около 1000 деца от 9 училища бяха заявили участието си в проявата.

Желаещите имаха възможност да премерят умения и сили в туристическата щафета и в тегленето на въже. В първата дисциплина при по-малките (V-VIII клас) в призовата тройка място заслужиха отборите на ОУ „Никола Войводов“, ОУ „Васил Левски“ и СОУ „Отец Паисий... Най-сръчни при средношколците пък бяха формациите

на ЕГ „Йоан Екзарх“, СОУ „Отец Паисий“ и Професионалната техническа гимназия (ПТГ). При мъжете и жените наградите си разделиха ветераните от Търговище, Враца и Лом.

Възпитаниците от V-VIII клас на ОУ „Никола Войводов“ бяха без конкуренция и в тегленето на въже. Зад тях се наредиха учениците от СОУ „Козма Тричков“ и СОУ „Христо Ботев... В по-горната възрастова група пък отличия заслужиха

отборите на СОУ „Христо Ботев“, ЕГ „Йоан Екзарх“ и ПТГ. При мъжете и жените ветераните от ТД „Веслец“ успяха да вземат реванш за пропуснатото първо място в туристическата щафета, надвивайки връстниците си от Търговище в най-атрактивната дисциплина от програмата. Призьорите получиха от името на врачанската общинска управа спортни пособия.

Албена Каменова, Враца

В Белоградчик се проведе Ден на туризма, с който по традиция всяка година се поставя началото на новия туристически сезон. Тази година той премина под знака на новите 7 природни чудеса на света поради номинацията на природния феномен Белоградчишки скали за участие в международната надпревара. Гости на празника бяха Етиен дьо Понсен – посланик на Франция, Волфганг Лимберт – директор на Германското дружество за техническо сътрудничество, Видинският митрополит Дометиан, архимандрит Антим, Анелия Крушкова - председател на ДАТ, Кръстьо Спасов – областен управител, делегации на приятелските общини Цървени кръст - Ниш, Княжевац и Болевац на Република Сърбия, водени от кметовете Драган Бойкович, Весна Симич (зам.-кмет) и Небойша Марянович, проф. Николай Овчаров, членове на Националния инициативен комитет, представители на БТС и туристи, кметове на съседни общини... След празничния водосвет за здраве, успехи и бекет на Белоградчик и неговите жители кметът на общината Емил Цанков говори за това, че не е нужно да се появи световната класация за новите седем природни чудеса

на света, за да бъдат забелязани „Белоградчишките скали“ – тези уникални творения на природата, украсили нашата благословена земя. Те са обявени за природна забележителност още в средата на миналия век, но когато ни признаят и другите, това вече е

те. Известността обаче ни поставя и някои предизвикателства, които трябва да се решат. Още от началото на годината броят на туристите е три пъти повече, отколкото за същия период на миналата година. Предполага се, че тази тенденция ще расте, ко-

Празник на туризма в Белоградчик

постижение. Какво по-добро от известността, от възможността хиляди и милиони да се насладят на този природен феномен, да се запознаят с историята ни! А ние ще оценим още по-подобаващо родните красоти – защото, ако сами не пазим и съхраняваме това, което имаме, ако не оценяваме своята история и родина, никога няма да ни оценят и други-

ето означава, че за 2009 година община Белоградчик ще посрещне около 300 хил. души туристи и гости на града. И въпреки че броят на къщите за гости постоянно расте, тук вече се сблъскват с проблема за недостиг на леглова база. Стига се до отказ на резервации, туристическите бази не достигат. Към настоящия момент няма и подходяща база за развитие на ученическия туризъм. Поради това и формите на този вид туризъм, каквито са „Зелено училище“ и нощните наблюдения от астрономическата обсерватория, иначе така атрактивни за младите хора, са в застой! Кметът подчерта, че неизползвана от години е една прекрасна база, като Туристическия дом в града, с капацитет 93 легла. Престъпление е в новите условия той да не работи... Ние сме изключително заинтересовани от по-скорошно разрешаване на проблема, свързан с бъдещото съществуване на дома – заяви кметът. Налага се общината да приеме много сериозна туристическа стратегия и да работи в тази посока.

В близко време на територията на общината ще бъдат построени два хотела и ваканционни селище. Правят се проекти, свързани с подобряване на инфраструктурата до уникалния природен феномен. Тук разчитат на подкрепата на правителството за ремонт на пътищата. По оперативна програма „Околна среда“ има спечелени два проекта за техническа помощ. Други от проектите са свързани с паметника на културата с национално значение – „Белоградчишката крепост“. Успешно се работи по съвместен проект със студенти от Географския факултет на Московския университет за обявяване територията на „Белоградчишките скали“ за най-новия геопарк в Европа – 28 поред. Има положителното становище на ЮНЕСКО и уверението, че това ще стане. Същевременно, по време на Международната туристическа борса в Ниш, Сърбия, общината е подписала Договор за сътрудничество в областта на културата, екологията, туризма и спорта с градската община Цървени кръст. На Туристическата борса във Велико Търново община Белоградчик бе отличена

с наградата на Асоциацията на българските туроператори и туристически агенции за най-голям принос в развитието на културния туризъм. С приветствени слова и пожелания за успешен туристически сезон към участниците в празника се обърнаха присъстващите официални гости. По повод Деня на туризма поздравителни адреси се получиха от Георги Пирински, председател на Народното събрание, и Тотю Младенов, кмет на Враца. Всички гости и участници в празника имаха възможност да посетят Великденския благотворителен концерт в Концертната зала на пещера „Магурата“ и да се насладят на изпълненията на Видинската държавна филхармония. Събраните средства от концерта бяха предоставени на домовете за деца, лишени от родителски грижи в Рабиша и Белоградчик. Гостите с интерес разгледаха и изложбата, организирана от Сдружението за алтернативен туризъм и Сдружението за атрактивен туризъм „Торлаколит“ в художествената галерия на града. Всички гласуваха за номинацията на „Белоградчишките скали“ за едно от седемте природни чудеса на света.

В. „Ехо“

№56

КОТЕЛ

Когато прекрачиш територията на тази свидна нашенска твърдина, имаш усещането, че времето спира в миг своя шеметен дъх. И те изправя на изпит по история. Трима увековечени каменни войни пазят подстъпите към възрожденското градче-легенда. Един достолепен лъв, символ на сила, царственост и мощ, допълва емоцията. В скалата над тях

талантлив творец е отбелязал годината – 1280...

Попаднал веднъж на китния площад, потънал в здравец и чемшири, се потапяш в онзи неотразим с думи искрен патриотизъм, който те съпътства през цялото време, докато обикаляш тези свети родни места, съмтали богатата си достойна история в една китна котловина на Балкана.

Град Котел се намира в средата на Източна Стара планина и е разположен край важен стратегически проход. Неслучайно именно пътят през прохода е определял значимостта и съдбата на котленци в нашата недалечна история. В самия град доказателства за древни цивилизации няма, защото той е населен в началото на турското владичество. Създаден е от група търсещи спасение българи от околността. Най-ранните сведения за града, записан отначало с името Казан Пънар, се срещат в Регистъра на тимари в Никополския санджак, съставен през 1486 г. Тогава Котел бил към феодалното владение-тимар на спахията Муса и се състоял едва от 53 къщи.

Околностите около Котел обаче разкриват факти, че по тези земи е имало цивилизации още от древността. Намерените каменни тесли и брадви, кремъчни ножове и фрагменти от халколитна керамика доказват човешко присъствие още от V-VI хилядолетие преди новата ера. Тракийските култови комплекси и скални гробници в местностите Чобрата и Талим Таш пък са от първото хилядолетие преди новата ера. Античната преградна стена на 6 км от града при Демир капия (Желязната врата) е била свързана с крепостта Вида на едноименния връх. В подножието му е местността Гръцки дол, където според преданието хан Крум разбил византийците през 811 г. По-късно същото сторил и Ивайло (17 юли 1279 г.).

В околностите на Котел е имало и много други средновековни крепости - Козак, Хайдут Върбан, Тича, Ачерас и др., които за съжаление са имали съдбата на повечето български твърдини в ония години - били са разрушени и изоставени. Затова пък цялата непреходна слава на този край е свързана най-вече с нашето Възраждане. Тук всичко е спомен и паметник на тази епоха...

Котел смайва и българи, и чужденци преди всичко с романтичното си обаяние във възрожденски стил. Частица от котленската душевност сме усетили почти всички още от детството си, простъпвайки по приказните багри на котленските черги и килими, които и до днес изпълван с уют много стилни български домове. Но за да съпреживееш истински бита и душевността на талантливата котленка, ненадмината тъкачка на килими и халища, трябва поне веднъж да посетиш този китен край и да се докоснеш за миг до богатия свят, пресъздаден поне отчасти. За тази цел са създадени и ви очакват Етнографският музей, съхранил спомена за възрожденския котленски дом, както и музейната експозиция на Галатанското училище, където ще ви изпълнят с истинска радост и гордост красивите тъкани, пищните женски но-

сии и оригиналните накити. В живописната местност до парка „Изворите“ ви очаква друг празник за душата и очите - забележителният природонаучен музей на града, в който многобройните експонати представят уникалните природни богатства от флората и фауната на този край. В Кърпеевата къща е уреден етнографски музей. Църквите „Св. Троица“

долове, ливади и харманчета, неговите три махали са откърмили поколения непокорни балканджии. По портите на селските дворове и къщите все още има среди от черкезките топори. Между коравите букви дъски се крият не един спомен и хиляди легенди. В махала „Юртата“ е къщата музей „Захари Стоянов“. Скромният планински дом още къта уюта, отгледал един от най-

и „Св. св. Петър и Павел“ са съхранили за поколенията красивите си дърворезби. А музеят на котленските възрожденци разказва за живота на над 200 герои и прочути творци от този край. В Котел се намира и първата гимназия за фолклорно пеење и инструментална музика „Филип Кутев“. През 1812 г. тук се открива първото светско училище. Неслучайно в тази люлка на българския дух са се родили големи като таланта български и Балкана личности - Георги Сава Раковски, Неофит Бозвели, д-р Петър Берон, Софроний Врачански, Гаврил Кръстевич, Алеко и Стефан Богориди и много други. Всеизвестен център на възрожденската ни култура, малкото будно градче съхранява за нас и своите редки архитектурни образци от късното Възраждане, въпреки че след Освобождението през 1894 г. опустошителен пожар унищожава 4/5 от града. Оцеляват само покрайнините, но това, което те съхраняват за града, пренасят уникалната му слава през всички времена. Днес Котел е обявен за архитектурно-исторически резерват. Запазените от епохата на Възраждането къщи са над 110.

Особено интересни са близките на Котел околности. Край него има около 30 изследвани пещери, между които най-интересни са Леденика, Дряновската пещера, Кървавата локва, Раковски. На 12 км югоизточно от Котел се намират селата Медвен и Катунце.

В Медвен има повече от 120 културни паметници от епохата на Възраждането. Гиздаво разположени между

интересните летописци в нашата история. Чешмата на селското мегданче, край която е и паметникът на великия българин, ромоли все така, потънала в зеленина и свежест. След това по панорамния път по брега на реката след кратка разходка между върби и орешаци може да се стигне до водопада Сини вир, където имаш чувството, че си сред горска приказка.

Възрожденската тръпка може да се изпита с не толкова сила и в Катунце, където 80 от сградите са обявени за архитектурни монументи. Богат на интересни архитектурни паметници е и Градец. Но най-голям интерес представлява перлата на този край - намиращото се само на 14 км от Котел уникално село.

№57 ЖЕРАВНА

Ненадвали се още на романтичния Котел, през китните поляни и величествените пещери можете да продължите към уникалното селце. Накацало като птиче ято амфитеатрално по склоновете на Стария Балкан, то привлича и наши, и чужди посетители с чара на неподправения си, неподвластен на времето възрожденски стил. Вървиш по тесните калдъръмени улички и ти се струва, че ей сега ще изскочи от отсрещната порта някоя старовремска мома. Старите 300-годишни къщи крият легенди и спомени и наваяват респект към ония талантливи незнани майстори, които са ги сътворили с толкова умение и любов, та да оцелеят, и ни възхищават до днес. Надникнеш ли иззад каменните дувари в потъналите в цветя и зеленина дворове, имаш чувството, че това не е истина, че просто гледаш всичката тази старовремска хубост на някоя филмова лента или сънуваш декор в театро...

Няма по-добър урок за нашето Възраждане от една разходка сред този съхранен през годините бит. Омаяни от преживяното в този уникален музей на открито, можете да отседнете на чаша хубаво кафе в автентичния комплекс „Златна Ореша“. След това задължително посетете къщата музей на Сава Филаретов, вижте къде е творил този наш просветител. Отскочете и до уникалния двукатов дом на Руси Чорбаджи - това е една от най-пищните и стилни къщи. Тя разкрива

в пълен блясък невероятната прелест и уюта на ония отминали години на възход. Навява спомени за други времена, когато по тесните улички е кипял истински живот, по тях са се движели мъдрите стопани на селището, а не групите от туристи.

Иска ти се да се пренесеш за миг в ония знатни времена на величие и слава, на просветителство и културен разцвет в будното богато селище. Тъкмо тогава идва моментът да се преклоним пред скулптурата на писателя Йордан Йовков, който си е там, приседнал на селското столче, вгълбен в своя свят. Колко ли още ненаписани разкази и истории крие скромната къщица зад зиданите дувари в махала „Голямо бърдо“...

След духовната среща с великия ни писател неволно започваш да усещаш необичайната действителност наоколо като част от нещо непреходно и дори нетленно.

И тогава може би в миг си способен да осъзнаеш действителността, създава живота, тези хубави къщи... превърнали се в история и част от съвременната ни класическа литература. И иде време за една ясна равностметка - колко сме богати ние, българи, с това наше архитектурно и фолклорно наследство! Колко е дълбок и мъдър коренът ни, колко е велик и непреходен генът и талантът ни, колко много днес има да гоним сами себе си... колко благодарни сме длъжни да бъдем... И колко сме задължени пред поколенията.

Посетителите на 100-те НТО в Котел и в Жеравна могат да ползват услугите на следните обекти на БТС за нощувка

Обекти на БТС в близост до Котел и Жеравна

ХИЖА "ВЪРБИШКИ ПРОХОД,,

Разположена е край Върбишкия проход на границата между Котленска и Върбишка планина (Източна Стара планина), на 423 м н. в. Представлява четириетажна масивна сграда с капацитет 72 места. В стаи с 3, 4 и повече легла със самостоятелни и етажни санитарни възли и бани. Хижата е водоснабдена, електрифицирана, с локално парно отопление. За обслужване на туристите има ресторант (сезонен), кафе-аперитив, бюфет, заседателна зала, учебен кабинет. Пътят до хижата е асфалтиран, има паркинг.

Хижата е пункт от европейския маршрут Е-3. Изходен пункт за обекта: курорт "Върбица" – 0.30 ч., гр. Върбица – 9 км – 2 ч. пеша.

Съседни туристически обекти: курорт "Върбица" и минерални извори – 0.30 ч., горско стопанство Елешница – 3.30 ч., гр. Котел – 8 ч. пеша (50 км с превозно средство), Ришки проход – 12 ч.

За резервации: 0887 812 956.

Стопанин: ТД „Мадарски Конник“ - Шумен, тел.: 054/802 408, 0894 722 764 0896 688 540, 0896 688 541.

ХИЖА "ЛЮЛЯК,,

Намира се в местността Мараша, в планинския рид от южния клон на Източна Стара планина - Терзийски баир, на 304 м н. в. Представлява комплекс от едноетажна масивна постройка и пет бунгала с капацитет 40 места. Той е водоснабден и електрифициран. Отопняват се с ел. печки и печки на твърдо гориво. Санитарните възли и бани са външни и вътрешни. Разполага с туристическа кухня и две столови. Пътят до хижата е асфалтиран. Има паркинг.

Изходни места за обекта: Петолъчката (кръстовище на шосетата София – Бургас и Котел – Ямбол) – 2 км (0.30 ч.), с. Лозенец – 1.15 ч.

Съседни туристически обекти: местността Калето (останки от крепост от 5-6 век) – 0.20 ч., вр. Кръста (472 м н. в.) – 1.30 ч., с. Жеравна – 38 км, Котел – 40 км.

Стопанин: ТД „Кале“ - гр. Стралджа, тел.: 04761/20-91, 0896/68 8535, 0882 966 421, 0882 966 421

След възстановяването на БТС през 1957 г. в кратък срок бяха създадени съюзните издания в. "Ехо", сп. "Турист", сп. "Туристически организатор" и поредицата "Малка туристическа библиотека" - МТБ. След 1990 г. те спряха да излизат, с изключение на в. "Ехо", чиято 50-годишнина отбелязваме тази година. В този период от МТБ бяха издадени около 200-250 заглавия, обхващащи интересни туристически обекти у нас. През 2004 г. няколко туристически дейности възстановиха на самостоятелни начала МТБ

Под името Нова туристическа библиотека. Първоначалната цел бе да се преиздадат заглавия на известни стари автори, като най-напред се обхванат 10-те планински първенеца с оглед информационно осигуряване на едноименната инициатива. Досега са из-

дадени заглавията "Маловица,, "Мусала,, "Вихрен,, "Черни връх,, В подготовка е "Ботев връх,, Цялостният процес на преработване,

- Учредява се поредица "Нова туристическа библиотека" като издание на БТС и правопреемник на "Малка туристическа библиотека"

Новости в БТС

редактиране, комплектоване с нови фотоси и карти и предпечатна подготовка се извършваше от редакционна колегия на обществени начала. Без хонорироване, като само последният етап – отпечатване, се извършваше срещу заплащане от БТС във фирма "Картография" – София. С оглед настъпилите изменения в този ред Управителният съвет на БТС в заседанието си на 20 март взе следните решения:

и съответно се регистрира и узаконява.

- Учредява се нов състав на редакционна колегия (на обществени начала) на НТБ;

- Новата поредица ще се издава от Издателска къща "Ехо" при БТС.

Обръщаме се към читателите на в. "Ехо" и всички туристи, които имат мнение и препоръки по новата поредица, да ги изпращат в ИК "Ехо" – БТС, респективно в "Ехо,,.

Йордан Йорданов, нач- отдел "Хижи, маркировка и комуникации"

Отново за варненските хижи

Въпреки подписките и вълненията около незаконната замяна на емблематичната за варненци хижа "Аладжа,, все още не се знае какво ще стане с нея. Същото е положението и с втората хижа на сдружение "Родни балкани" – "Черноморец,,. В момента тя е изоставена на пълно разграбване и разруха. Ръководството на туристическото дружество отдавна е доказало, че няма желание и сили да стопанисва имотите си, и от договорите, които сключва с поредни наематели, очаква само печалба. По този начин туристите са лишени от подслон. Изобщо не се поставя въпрос за съобразяване с новите възможности, които дават законите за социалния туризъм.

Туристите от клуб "Ветерани" при дружеството пригледиха една изоставена вила край морето и със свои средства и умения

осигуриха "гнездо" за студените дни. Но е грозно при наличие на два имота да се оглеждаме за чужди, въпреки че са изоставени.

Група от ветераните пожелахме да присъстваме на отчетното събрание на дружеството, но не бяхме допуснати. Бяха огорчени възрастни хора, дали много за развитието на туризма в град Варна. И всичко това в сериозен разрез с устава на сдружение "Родни балкани,,.

Искаме да поставим въпрос:

Каквото и да стане с хижите в бъдеще, кой ще носи отговорност за сегашното положение?

Боянка Койчева,
член на клуб
"Ветерани" към ТД
"Родни балкани,, Варна
(Още на стр. 12)

Топлото облекло е на първо място по необходимост за всеки турист и планинар

Уважаеми читатели на вестник "Ехо", драги туристи, колеги, БТС има десетки хиляди организирани членове, които бродят в планините на България.

Ръководството на БТС, след проведени разисквания с туристическите дружества по места, подема инициативата всички негови членове, които отдавна носят идеята на Алеко в сърцата си, да покажат своята принадлежност към БТС и организираното туристическо движение чрез специално поръчани дрехи за планина, които с гордост да носят при преходите си из красивата ни Родина.

Възползвайки се от опита на сходни планинарски организации в Австрия, Германия, Чехия и др., а също така, изхождайки от традициите на туристическото движение в България, ви предлагаме производството на наша българска фирма, която е

утвърдена и на международния пазар.

На първо време, можем да започнем с поръчка на универсалните дамски и мъжки суитчери, окомплектовани с тениска, при следните цени и условия:

Дамски суитчер – шал-яка с бродерия "Еделвайс" – 15,00 лв./бр. **Мъжки суитчер** – шал-яка с бродерия "Еделвайс" и допълнителен външен джоб - 18,00 лв./бр.

Тениска, черна, с печат знакът на БТС – 4,00 лв./бр.

Всички цени са с включен ДДС.

Договорените цени са на база голямата заявка, която организира ръководството на БТС с цел поевтиняване на облеклото.

Заявките за закупуване на екипировката става във всяко туристическо дружество, член на БТС, като се посочи съответният размер и бройка, също и имената на лицата, направили заявката.

На 6 юни т.г. на хижа "Ведрица" в Колош ще се проведе традиционният събор, посветен на дивия божур. Планината Колош е източен дял на Конявската планина. В югоизточното било на планинското възвишение расте див планински божур (червен, розов, самовилски...). В близост, в източна посока на равнинната част, се намират двете пресъхнали езера. В южна посока от резервата, по средата на вековна дъбова гора, е разположена ловната хижа "Ведрица".

Името на дивия божур произлиза от много стара легенда. Преди много години двете пресъхнали езера били пълни с вода и от тях изскачал воден бик, който побеждавал селския. Тогава селяните се изхитрили и поставили на челото на своя бик железни шипове. Когато излязъл водният, селският бик го убол. Бликнала кръв, разяреното животно се гмурнало в дълбините и оттогава водата изчезнала. Оцветената розово-червена вода обагрила планинското цвете (божур). В този район на голяма равнинна площ цъфти рядко срещаният в България планински красавец - розов и самовилски божур. Каква омайваща гледка от стотици запалени в червено розови факли, показващи се от храстите, които красят планинските поляни.

Находището на дивия божур е природно защитен обект от 1982 г. Включен е в Червената книга на България.

Наименованието на "самовилски" див божур идва от много стара легенда. Самовилите били красиви млади женски същества (девойки). Живеели по пустите планински места, където имало планински езера. Там хуба-

Каним ви отсега

Туристически събор в планината Колош по случай Деня на божура

виците се събирали рано сутрин преди изгрева на слънцето, къпели се в езерата и играели самовилски хора. Главите им били накинчени от дивия божур, телата били покрити с бели мантии. След къпането изпирали дрехите и ги простирали по скалните места да съхнат. Пазели да

не ги открадне някой млад момък. На която самовила откраднели мантията, задължително трябвало да се омъжи за хубавеца и им се раждали деца.

В околните селища на планината Колош се среща наименованието "самовилска махала", а определе-

нието за красота на местно наречие за хубави девойки било: "море самовило, че завъртиш главата на някой ергенин..."

За да видите този планински красавец, обагрил с червени и розови цветове планинските поляни в края на май и началото на юни,

можете да използвате х. "Момин кладенец" над с. Извор - Радомирско, с очертан туристически маршрут до х. "Ведрица" и обратно. Редовни автобусни превози свързват селото с гр. София три пъти на ден.

Друг черен планински проходим път за високи пре-

ходи на автомобили свързва с. Кленовик, Радомирско - местността Говедарника (Градище) - х. "Ведрица" и обратно.

Кирил Николов Христов, краевед, с. Кленовик, община Радомир

Ентузиаст строи платформи за гнезда в двора си, обгрижва щъркели

Първите от крилатите предвестници на пролетта - щъркелите, забелязахме още в края на март, кога-

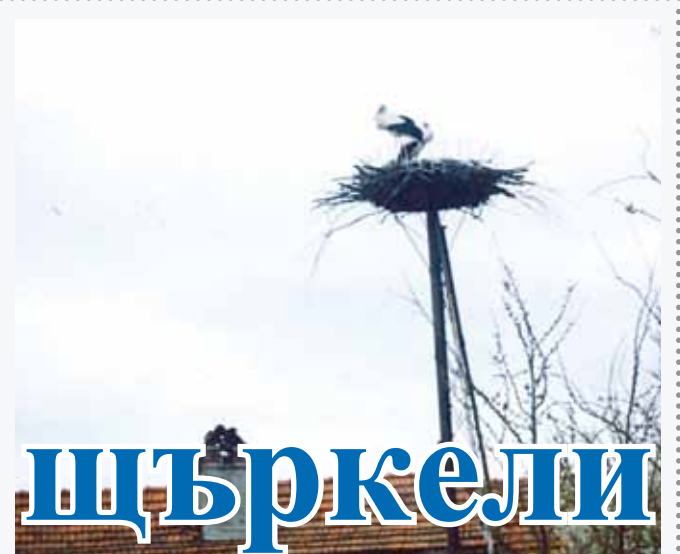
то започнахме да махаме мартениците. Сега обаче те определено заеха своето място като част от красавата, раззеленаваща се българска природа. Любуваме се и се радваме на белокрилите и дългокраки, които внасят в душите ни онзи трепет и надежда, характерни за пролетното оживление на всяко живо същество. Добре дошли, приятели!

Има един човек обаче, за когото пернатите са нещо повече от пролетни предвестници.

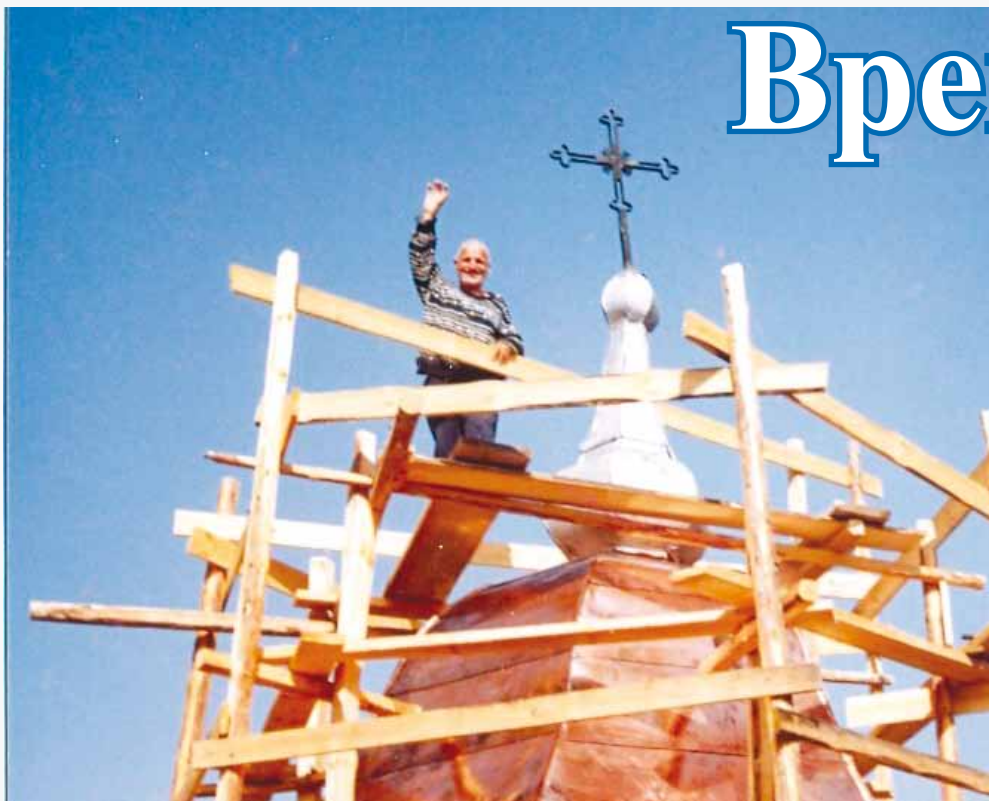
Виждайки, че в родното му село Ярлово, разположено в южните склонове на Витоша, щъркелите започват да се чувстват неуютно поради урбанизацията, той влиза в ролята на стопанин и започва да ги обгрижва. Построил е в двора си на високи стоманени плат-

форми гнезда, където вече няколко години семейства щъркели отглеждат потомство. А за още по-голямо удобство е направил и малки езерца, в които развъжда любимите им лакомства - водни жаби...

"Започнах с щъркелови гнезда през 1982 г. - спомня си бай Тодор Дишлийски. - Тогава направих първото - птиците кацаха, но не искаха да мътят. Минаха три години, правих раз-

Време за щъркели

лични теркове, докато не им угодих. Сега мътят и в шестте броя гнезда. Автокран за поставяне на част от тях осигури лично бившият кмет на София Стефан Софийски..."

На бай Тодор Дишлийски това не е първото нетрадиционно занимание. Поел е патронаж по поддръжка маркировката на пътеките, минаващи през и около Ярлово. Като истински ентузиаст, планинар и турист, не търпи нередности в планината. Познава нерадостното чувство, когато при неблагоприятна обстановка - снежни бури, мъгли и ветрове, туристът не съзре спасителния стълб на маркираната пътека. За щастие все по-малко

стават злосторниците, които, вместо да пазят, рушат, свалят или обръщат табели, изваждат здрави ориентировъчни стълбове по трасето, зацапват и заличават направената с боя лентъчна маркировка. В продължение на години Тодор Дишлийски върши благородното си дело - самоотвержено, с подръчни средства, набавяйки липсващите попутни камъни, по които да се положи маркировъчната боя. Под негов патронаж е трасето между върховете Скопарник и Ярловски купен, по билото на Войчиновия рид и в подстъпите към селото. Нашето село Ярлово, разположено в южните склонове на Витоша, е много красиво

- казва бай Тодор. - Маркираният път създава условия то да се посещава от много повече излетници. Освен че поддържа пътеките, Тодор Дишлийски и залесява - сади борчета, брези. А за довършване на нестандартния образ на нашия приятел ще добавим - години наред той не пропуска за Йордановден да се потопи в ледените води на водоемите, за вадене на кръста - първоначално в реката на с. Ярлово, а от 1995 г. - в езерата на Орлов мост и в жк "Дружба" - София. Желая здраве и бодр дух на Тодор Дишлийски, за да зарежда и хората около себе си с жизненост и оптимизъм.

Нина Поптодорова

Ние и... живата вода

Водата е живот - това се знае, откак свят светува. Но едва днес долавяме, че тя е и нещо твърде живо, че посланията ѝ ни владеят от мига на сътворението до смъртта. Всичко това доскоро звучеше библейски и неправдоподобно. Днес вече не е така. Учените откриха „паметта“ на водата, докоснаха се и до нейната „душа“... Вероятно тепърва ще можем да вникнем в същността на някои обичаи и религиозни ритуали, свързани с обреди и водосвети, лечебни и възлешбни извори и т.н. Изглежда, че приказката за „живата вода“ не е фантазия, а плод на вековна мъдрост, древни умения и опит, окултни познания, предавани от поколение на поколение. Доказателство за това са революционните открития на японския изследовател д-р Масаро Емото, който погледна с други очи на замръзналата капка вода. Вглеждайки се в нея, откривателят забелязва, че преди всичко липсва повторимост. „Почеркът“ на изворната вода е твърде различен от този на чешмяната, кристалите на водата от всеки извор крият своя собствена информация, различна от всички останали. Водите от съдове, в които има снимка или рисунка (примерно Хитлер или майка Тереза), имат противоположни кристални структури, ако и да се взети от един и същи водоизточник... Става ясно също, че посланията чрез музиката на Моцарт влияят по различен начин от тези на хеви метъл. И т.н.

Експериментите доказват, че на „съзнанието“ на водата могат да се отразят замърсявания, думи и снимки, песни и личности, ругатни и молитви. Като си припомним, че целите сме 80 на сто вода, изводите на д-р Емото започват да ни сочат хоризонти отвъд конвенционалния здрав научен разум. И защо пък не... Нека вникнем по-дълбоко в някои от

ПОСЛАНИЯТА НА ВОДАТА

Под това заглавие е и поредната книга на японския изследовател. Тя обобщава многогодишния му опит и експериментален труд да докаже своето откритие. Ако попадне в ръцете ти след първия спонтанен вик – не може да бъде! (защото сме в плен на догмите на материализма и това дори не дава шанс на новости в науката), внезапно получаваш прозрение - а има ли категорични доказателства, че човек не влияе и със съз-

Водата е жива - тя има памет. Откритията на японеца д-р Масаро Емото разкриха нови неподозирани тайни

Осемдесет на сто от човешкия организъм е вода. Посланията, която тя носи, ни владеят повече, отколкото си мислим. Логично е, че ДНК вижда и чува...

Новият революционен подход към свойствата на водните кристали доказва научно неща и явления, считани за предмет на метафизиката

нанието си на природата. Както и обратното - че сме под влияние на нея всеки миг. И аргументите започват да се трупат в защита на революционно мислещия японец. Защото фактът, че водата пренася информация и организъмът ни

вътре и около нас, определя нейните послания. А това твърдо значи, че ако сутрин пием кафето си с лоши мисли в главата, а вечер заспиваме след мрачна прогноза и равностетка с чаша в ръката - не ни очаква нищо добро. Шансът да успеем често е в посланието на собствените ни мисли, когато пием поредното си питие!

В порядъка на почти извънземните параметри на тези разсъждения всичко придобива съвсем обясним материален вид едва когато споменем и преосмислим

ЕФЕКТА НА МАГНИТНИЯ РЕЗОНАНС

Когато през 1989 г. въпросният д-р Емото си дава сметка, че в края на 20 век човечеството знае твърде малко за най-важната животодаряваща субстанция на планетата, откривателят насочил вниманието си към устройството, наречено „биоклетъчен анализатор“,

разработено от Роналд Уансток. С решението на автора д-р Емото променил названието и нарекл съоръжението Анализатор на магнитния резонанс (АМР) и открил, че това дава нов поглед върху собствения му живот, както и върху

живота въобще. Благодарение на това устройство става ясно, че всички субстанции и явления имат свое уникално резонансно магнитно поле, което има свойството да се превръща в електромагнитно, в четири или петцифрени числа чрез спектроскопия. Различните възможности и функции на това уникално устройство включват и възможността да се контролират качествата на водата.

Замисляли ли сме се някога над уникалното свойство на водата твърдият лед да става 10 пъти по-лек, за да плува по течението и да не убива живота на дъното. Освен това добре замислено от природата качество на водата умница има и друго необичайно свойство. Д-р Емото доказва, че не може да има две еднакви проби от вода - става дума за едни и същи кристали. Различните форми на кристалите на замръзналата вода „съобщават“ точно различните свойства на субстанцията. Оттук всеки може да направи извода, че грешките на съвременната медицина идват от факта, че тя прави своите наблюдения на молекулярно ниво, а за да се открият причините за болестите, е необходимо да се погледне на атомно, дори на суба-

томно ниво. Тук нещата започват да зависят от открития и обяснения на квантовата физика (квант или дискретна частица може да бъде молекула, атом, нуклеон или микрочастица). За първи път чрез АМР се измерват кванти на микронива, по-малки от молекули. Това позволило д-р Емото да обясни по нов начин защо боледуваме... Той доказва и вярва, че ние се разболяваме поради негативно мислене, което отключва дисбаланс в тялото ни. Затова единствено сигурното лечение е да се укрепим имунната система, като се балансира и умиротворява съзнанието. Тези уникални изследвания показват, че водата е жива и има памет, че можем да я използваме за лечител, облагородявайки я с молитви и благородни послания. Можем много да заложим и трябва фатално да внимаваме да не нарушим хармонията си с

ВОДАТА – ТОВА ОГЛЕДАЛО НА ДУШАТА

Изследванията на д-р Емото доказват, че човешката вибрационна енергия - думи, мисли, идеи, музика, засягат молекулярните структури на водата. Не е ли уникално, че тази така важна субстанция, която покрива почти 80 на сто от зрелия човешки организъм, в същото съотношение покрива и Планетата! Не е случайност, че тъкмо водата е първоизточникът на всичко живо на земята ни. Именно нейните свойства са фатално важни за всички форми на живот. Така че не трябва нито за миг да забравяме, че тя се променя не само физически от безотговорните ни замърсявания, но и на молекулярно ниво

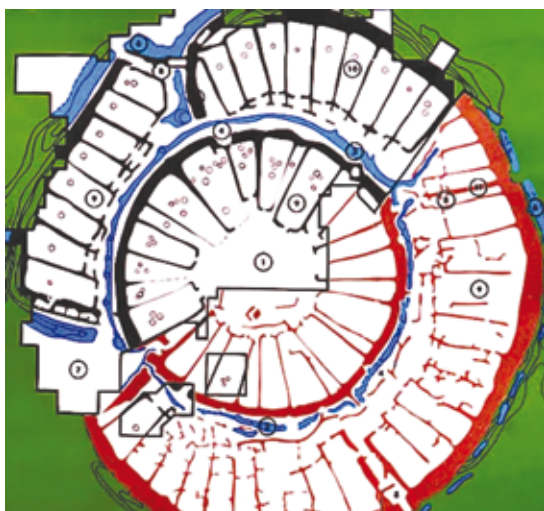
чрез енергиите и вибрациите на околната среда. Водата като огледало отразява всичките ни дела, дори мислите и тревогите ни. Така че трябва да се вслушаме в нейните послания. А първото е – да се вгледаме по-дълбоко в себе си. Да мислим и действаме позитивно. Да създаваме, пазим и обичаме, а не да мразим и рушим. Природата ни дава знак, че нямаме много време да преосмислим делата си. Защото сме изцяло зависими от нашата вода - тази в нас и около нас. И тази зависимост съпровожда всяко живо същество от мига на сътворението до смъртта. Унищожим ли качествата на водите си, ще изчезне и животът на планетата.

Революционните изследвания на гениалния японец накараха много учени по света да хвърлят допълнителна светлина към неговите открития. Между тях имаше и екип от българи. Те успяха да снимат аурата на ембрион, на който се въздейства с „добра“ и „лоша“ музика. Съответно снимките са в тъмни и зловещи и светли и ефирни тонове. Друг експеримент доказва, че подложеното на убийствено силни вибрации в близост до дискотека яйце може да умре пъти по-бързо от друго, поставено далеч от подобно въздействие. Тези факти ясно потвърждават, че ДНК вижда и чува. Защото водата в нас и около нас има памет и носи информация и послания... Нека не стряскаме и не обричаме бъдещите си деца още от мига на зачатие! Да опазим за тях планетата и останалите още бистри и непресъхващи извори. Защото става все по-ясно, че дори приказката за живата вода е едно велико древно послание...

Емилия Бахарова

Да затвориш Слънцето в каменния кръг...

Назад във времето, или експедиция до едно загадъчно място в Южен Урал Възрастта на „Руската Троя“, е по- голяма от тази на знаменития Стоунхендж...

Когато получих това писмо, в което Иван Иванович, мой стар приятел от големите експедиции в Урал и Приуралието в края на 90-те години на XX век, останах изненадан. Той пишеше: „Алексей, това е... град - крепост, град на майстори занаятчии - леяри, ковачи, бижутери, град - храм и обсерватория, където вероятно са се правили сложни за това време астрономически наблюдения. Последното, за което ти споменавам, изисква повече доказателства, повече обосновки... Трябва да го видиш... Заповядай на експедицията..."

Нямах нужда от повече уговорки, за да събера багажа си и да уредя останалите формалности по пътя. Затова полетът на самолета, който ме отвеждаше в град Челябинск, на изток от Москва, чувствах като полет назад във времето. Защото оттам

Забравените цивилизации... Кой от нас не се е опитвал да погледне през мъглата на отминалите хилядолетия, да узнае тайните на историята, които не ни дават покой и до днес. Най-странното е, че ние не сме в състояние да разгадаем напълно древните загадки, да разберем докрай смисъла на съоръжения, които са изградени неясно как и неизвестно от кого.

сях да пропътувам с автобус още 450 км, за да достигна територията на древния паметник „Аркаим“, намиращ се недалеч от Магнитогорск. Там, сред уралските степи, сякаш да срещна колегите от Свердловската астрономическата обсерватория, които искаха заедно да изследваме този знаменит археологически обект с методите на археоастрономията...

Стоях на високия хълм, откъдето се виждаше отлично степната равнина и разхвърляните части на паметника. От пръв поглед ставаше ясно, че Аркаим е археологически комплекс, включващ укрепено селище и прилежащи селскостопански площадки, могила и редица по-малки сателитни селища. Обяснено ми бе, че названието „Аркаим“ вероятно идва от тюркски - арка, хребет, гръб, основа. Комплексът е разположен на източните склонове на планината Урал, на брега на река Голяма Караганка и нейния ляв приток река Утяганка. Паметникът е датиран след извършването на щателни разкопки в началото на второто хилядолетие пр. Хр. Комплексът се изследва от 1987 г. насам от постоянната археологическа

експедиция на Челябинския университет, под ръководството на Геннадий Зданович.

Общата площ на паметника е повече от 20 хил. кв. м. Самото поселение е съществувало като вписани един в друг два кръгообразни земни вала с четири прохода в тях. Валовете всъщност са остатъци от отбранителни стени, създадени от земни натрупвания, укрепващи скали и дървени колове. Диаметърът на вътрешните стени (тези на цитаделата) са почти 85 м; външните - 145 м, като дебелината на стените при основата достига до 5 метра. Между тях са разположени жилищата. Сечението на жилищата са трапецовидни, направени са били от дърво и глина.

НАД МЕН БЕ САМО СТЕПНОТО НЕБЕ НА АРКАИМ...

То не е същото като в планините или на морския бряг. Струваше ми се особено чисто и като че ли съвсем близко до сетивата. Облаците летят ниско, в тях могат да се разпознаят различни

фигури и цели послания, дошли от древността. През нощта така близко изглеждат и звездите... Досегашните изследователи на Аркаим са отбелязали една интересна особеност на паметника - изключително точната му ориентация спрямо редица астрономически параметри. Същото се отнася и до размера и линейните му структури. Така например вътрешната стена на цитаделата на Аркаим по своите характеристики е подобна на пръстен от менгири, изграждащи световноизвестния паметник Стоунхендж. Освен това двата паметника се намират на една и съща географска дължина. Оказва се, че в древността и от двете места са се извършвали астрономически

наблюдения...
Ето защо по-нататъшно-то проучване на Аркаим се е правило от гледна точка на археоастрономията. По мнението на досегашните му изследователи, той е извънредно сложно съоръжение, което говори за високото ниво на развитие на древно-то местно население. Учени-те стигат до извода, че това е обсерватория от т. нар. "хоризонтен" тип поради факта, че при измерванията се ползват моментите на изгрев и залез на Слънцето и Луната, като се зачита мигът на докосване на долния край на дисковете им до линията на хоризонта. Например точката на изгрев на Слънцето се установява на изток-североизток на 22 юни. Всъщност, основните точки са 4: две от тях – изгревът на Слънцето на 22 юни и 22 декември и две такива на залез от другата страна на хоризонта. Още две точки отбелязват моментите на равноденствие – 22 март и 22 септември. Аркаим позволява също така проследяването на движението на Луната и по-конкретно факта, че пълнолуния, близки до 22 юни, се наблюдават в точките на зимното слънцестоене и обратно. Явно древните астрономи са знаели за "високата" и "ниската" Луна. Смята се, че разполагайки се върху стените на Аркаим, наблюдателят е можел да фиксира 18 астрономически събития – 6 слънчеви и 12 лунни (включително ниска и висока Луна), за разлика от

впечатлява съчетанието - от една страна, на ритуалното начало, а от друга - на функционалната съвършеност на отделния детайл. Така планировката на града става перфектна в стратегическо отношение, като в същото време отразява сложните космически представи на древните. Удивително замислени са и системите за отопление, водоснабдяване и канализация; поразителна е гениалната простота в иначе сложните елементи на комуникация в рамките на града. На някои от почти 20 000 глинени фрагмента, открити при разкопките на Аркаим, са забелязани кръгли глинени "таблички" със знаци от зараждащата се по това време писменост. Смесовите знаци по глинените съдове не са в съзвучие с орнаменталната стилистика. Как изглежда феноменът Аркаим

ПРЕЗ ОЧИТЕ НА АРХЕОАСТРОНОМА

Първото нещо, което правим със свердловските колеги при изследване на руините на Аркаим, е избиране на мястото за поставяне на теодолита. От предварителните замервания на обекта знаем, че конструкцията е имала геометричен център, като центърът на окръжността и голямата дъга са във фокуса на сливане на радиалните стени – прегради на вътрешния кръг. Дълго спорим къде е точно този център, но измервайки няколко допъл-

жно било, че същите резултати се получавали и при разкопките: два фрагмента от кръглата стена се оказват равноотдалечени от центъра. Фиксирайки центъра и установявайки теодолита, пристъпваме към следващото действие – определяне положението на меридиана в тази точка. Това налага през нощта да определим координатите на Полярната звезда, както и да локализираме центъра на дъгите и установения азимут за пресичане линията на хоризонта от светилата. След всичко това най-удивителното е, че трите меридиана са определени от древните с висока ъглова точност - 1,. А нас ни устройваше точност от 5, и дори 10,! Макар че при този тип хоризонтни обсерватории определянето на отдел-

кръгла каменна облицовка с диаметър 2 м, в средата с неголяма изпъкналост като следа от греда. Обаче само един връх още не е аргумент – стават и съвпадения. Използваме карта в мащаб 1:10 000 на територията на Аркаим и околността. От нея се установява, че азимутът на източната полуос на селището е насочен към върха на хълма. Самият хълм също е разположен на видимия хоризонт. На това място днес има гора, пречеща на преките измервания при азимут 90°00,00,. Но от геодезичните изследвания се вижда, че самият връх се наблюдава от площада на Аркаим и се слива с линията на хоризонта. Голям хълм се намира и на южната полуос на паметника с азимут 180°00,00,. Там не откриваме древни геоде-

вестен ни е само един такъв случай и това е свързано с монтирането на меридианната установка на астрономическите телескопи в астрономическите обсерватории! Ако е така, какво е тогава Аркаим?! Моите свердловски приятели предлагат да обясним кръговата планировка, като използваме правоъгълната координатна система с централна симетрия. Има само един обект от този тип с такива строги отношения в точността и ориентировката. Днес така наричаме сферичната координатна система с изобразени в нея основни обекти и движения на небето, или казано по-просто, това е небесната карта. Но да отъждествим плана на Аркаим с небесно-земни проекции на астрономически обекти не е така еле-

на меридиана и паралела на конкретната звезда в исторически план. Логично е да предположим, че Аркаим е

ИЗОБРАЖЕНИЕ НА НЕБЕТО ВЪРХУ ЗЕМЯТА

Как са постигнали древните архитекти абсолютно неподвижната начална точка? Сложен въпрос, доколкото още не е била решена задачата за прецесията. Дали са знаели и отчитали прецесията на земната ос? Историята на науката казва "не,!" Пръв за прецесия говори Хипарх, а самата теория е разработена последното столетие и е недостъпна за по-примитивни технологии. Тя е показател за развитие на съвременната технологична цивилизация. Третото затруднение е изборът на координатна система: екваториална или еклиптична. Счита се, че в Аркаим е използвана екваториална система. Главният въпрос, който остана в реконструкцията на Аркаим, е: кое е голямата окръжност? Казано иначе, къде преминават еклиптиката и пътят на Луната в земния си аналог? На този етап можехме да предложим само едно решение – обвивката на стената на външния кръг на селището...

За съжаление времето на експедицията изтече неусетно, така както са изтекли вековете след напускането на жителите на Аркаим. Оставам поразен от нивото на знанията на древните и от това, с какъв трепет те са се отнасяли към Небето в най-сложния смисъл на тази дума. Значи, и на Урал са притежавали тези специални знания, ако съдим по съоръженията, които излизат изпод земята...

Вече в самолета, по обратния път, си правех равностетка за наученото от това забележително място. За древния Аркаим, който все още очаква истината за себе си... И по всяка вероятност ще я получи съвсем скоро. На раздъла той ми приличаше на знаменитите уралски кристали, които откриваха своите искрящи повърхности за всеки, който иска да види света събран в отражения и цветове – така, както му харесва. И така, както го разбира...

Д-р Алексей Стоев
София – Челябинск -
София

Стоунхендж, където се наблюдават 15 събития.
Няколко са основанията за сравнение на Стоунхендж и Аркаим: кръговата структура и централната симетрия при строга геометричност на частите; близките размери; еднаква структура - при хоризонталните обсерватории за наблюдения на Слънце и Луна (такъв сложен вариант има само на Аркаим и Стоунхендж); близките географски ширини според местоположението. Обаче Стоунхендж е каменна конструкция под открито небе, а Аркаим - грунтово дървена и покрита със специален таван.
Бродейки по остатъците от древната конструкция, забелязвам, че в планировката и архитектурата на Аркаим

нителни азимута, забиваме уверено основното колче наистина в самия център на града. Той обхваща широка област от централния площад. Изслушвам интересния разказ за това, че първоначално дори геометрията не помогнала на археолозите. Било трудно да се убедят в това, че резултатът от астрономическата реконструкция така силно зависи от топографската точност. В тази ситуация всички измервания трябвало да се проведат в разгара на самите разкопки. Оказало се, че центърът на вътрешния Аркаим може да се локализира до размера на... колче. Центърът от трите дъги и фокуса на четирите радиални стени-прегради практически съвпадат. Ва-

ните азимути е могло да става посредством отдалечено визиране дори с точност до 0.5,. Повтаряме всички тези измервания, използвайки технологиите на XXI век и GPS, за да сме сигурни в нашите основни тези.
В този първи етап провеждаме измервания, които се оказват неизбежни според методологията на археоастрономическите изследвания. Става ясно, че така ние вървим по следите на древните геодезисти. Във визъора на теодолита на азимут 270°00,00" се вижда връхът на хълма. Отдалечен е от Аркаим само на 1.5 км, ето защо чрез него може да се извърши отдалечено визиране. А на върха на хълма е била открита древна

зически знаци. Открит е гроб от по-късни исторически епохи, който обаче не е разкопан. Логично следваше изводът, че Аркаим може да се отнесе към паметниците, ориентирани

ПО ПОСОКИТЕ НА СВЕТА С НЕОБИКНОВЕНО ВИСОКА ТОЧНОСТ

В конструкцията и досега съществуват множество елементи, свидетелстващи за това. Използвана е правоъгълна координатна система с начало, отброявано в геометрическия център на вътрешния кръг. Какво обаче е карало строителите на Аркаим да действат така? И то в бронзовата епоха?
Прави ли се това днес? Из-

ментарно, както изглежда. Проблемът е там, че отчитането на дължините в съвременните системи се свързва с подвижната точка на пролетното равноденствие и фиксирането на обекта в сферичната равнина и времето. Още повече, системата на Аркаим позволява абсолютно привързване поради неизменността на положението

Аркаим - това е място в южната част на Челябинска област, Русия, в степта, близо до Казахстан. Откриването на Аркаим е станало сравнително неотдавна. Но тайните, които земята разкри на това място, са просто завладяващи... Откриването на Аркаим стана сензация в света на учените, археолозите, историците и астрономите. Наричат го още „Руската Троя„. Любопитно е, възрастта на Аркаим се оказа по-голяма от тази на знаменития Стоунхендж.

Кушадасъ

Тази година ме погложиха на изпитание и след направената равностепенна стигнах до извода, че е крайно време да сложа точка на самоограниченията и задълженията, които съм поела - просто защото всички са свикнали, че аз мога всичко... Изведнъж се досетих, че имам лимит "престой на Земята" с полуизчерпан здравен запас. Време е да направя онова, за което цял живот съм мечтала: да пътувам, за да видя Античния свят.

Дестинация: Кушадасъ. Съчетавам почивка на море с посещения на култови забележителности. Това няма да го чуєте от гидовете и няма да го прочетете в нета.

Мала Азия - история на 10 хил. години. Протоимперия на хетите, Троянска война, Мидас, Крез, Ал. Македонски и, разбира се, Сюлейман Великолепни. Земя, възпята от Омир - любов, надживяла вековете, страсти - божествени и човешки, изкуство, подчинено на красота, хармония и съвършенство. Кръстопът на търговия и регион на войни. Мечтата

беше задрямало в очакване на миража. Копнеех по нещо като недоразказана приказка с реално измерение.

Взех си багажа и, разбира се, напълно безотговорно забравих въщи суета, глупост и дребнавост. Отдыхвам. Става ми леко - вместо товар на плещите ми ефирно се е разляло очакваното завръщане в миналото. Отивам да посрещам изгрева на новия ден, да изпращам залеза с пропуснатите мигове. Ще потопя себе си в

Егея, люлката на цивилизациите

Виждам останки на минали величия, чувам звън на оръжия, свистене на стрели, предсмъртни стонове. Долавям любовен шепот, вечна и споделена любов отвъд живота - това не може да се пише, трябва да се изживее. Да можех да уловя мига, да го осъзная... Досещам се за могъществото на Ерос - понякога е голям шегаджия, дивя се на Приап - символа на плодородието...

Древността - усещам я с всяка фибра на тялото си. Красотата, геният и непреходността на сътвореното

Островът на птиците

ва? По-красиво е и от моите мечти, по-цветно е от всичките ми сънища. Ей, хора, мечтайте - дръзко и смело! Мечтаното, знайте, утре ще бъде! Политам - далечна и недосегаема за злоба и завист, рея се в безгрижие, лека и нетленна. Аз съм бродеща душа в един вълшебен свят, чист и неопетнен от хорските думи и очи. Грижи отвсякъде и тези неподправени сияещи усмивки!

Маркирайки части от различни мозайки, се опитвам да преодолеем непознатия език, нрави и архитектура. Завесата на незнанието ми се вдига леко с помощта на гидовете и аз разбирам как художници и поети, велики мъже и жени, са водили този богат и разнообразен духовен живот, любуйки се на произведенията на изкуството, съзерцавайки човешката красота във всичките ѝ форми. Време, посвещавано на атлети, поети, хетери, танцьорки, певци и т.н.

Лизип, Фидий, Праксител и др. утвърждават идеала за пропорции и красота.

Архитектура - дълговечна и съвършена, галеща око.

тавяйки молитва на стената - също!

Велика е силата на писаното слово, а ние добавяме и духовната си енергия, цялото ни "Аз" се слива с всемира и задължително трябва да се заредим с положителни емоции.

Ефес, Ефес, Ефес - аква-

лага комбинация от басейн и морски бани от април до октомври. Европейската част на Турция не е толкова впечатляваща. Като цяло имаме много остаряло мислене за турците, чака ви изненада! Прави впечатление колко чисто и подредено е всичко. Навсякъде изникват останки

идеи и явления, любов и приключения - всичко е тук. Митове, легенди, пирати, влюбени хора и мъдри старци, съвременни технологии и невероятен уют.

Цялата съм изпълнена от хармония и красота, тя струи от мен. Споделям я с всеки, когото срещам, и искам това да продължи цяла вечност. Уви, дните ми са преброени, но аз съм древна и знам, че това е начало на нещо, което не свършва, а ще продължи...

Мала Азия - Кушадасъ (Островът на птиците).

ВСЪЩНОСТ ИМА САМО ГЪЛБИ

Няма морски птици. Чувствам се объркана - хората, които видях, са мои приятели. Всички са ми до болка познати. Нациите на цяла Европа и др. континенти бяхме се излели и нямаше защо да говорим общ език. Древновавилонският ни устройваше идеално.

Осъзнавам, че разделяйки се с тях, губя част от себе си. Сърцето ми остава тук. Залезът е кървав - дали защото не се сбогувах с моя малък ориенталски принц?

Приказката свърши и връщането към ежедневието ми се струва брутално.

Ежедневие, скучно и празно, здравей!

Сега е 2009 г. Очаква ме нова дестинация, заслужавам я. Моят туроператор и аз ще обмислим вариантите. Късмет за всички!

Гая Вълкова

става реалност и аз разбирам защо Х. Шлиман е бил така завладян и му завиждам...

Отправлям гореща молитва към всички знайни, незнайни и забравени божества и изцяло се доверявам на туроператора си. Тръгвам на път - знам какво искам!!!

Граница, Дарданели -

ПЪТ ВРЕМЕ НЯМА

Движим се по царския път, който е свързвал Ефес с Вавилон и Суза - пътя на коприната. Аз съм омагьосана и пак се сещам за упоритостта на дръзкия Шлиман, за куража да се опълчи на мастити учени. Как се отплащат труд и целеустремеността. Виждаме знак, указващ Троя (Трува). Всички пластове на историята са тук!

Виждам Хектор - първородния царски син. Найхрабрият герой-защитник, почитан от гражданите на Троя като Бог. Прекрасен е - това е полусън, химера от преумората. Виждам всичко за първи път, но аз всичко си припомням - аромати, цветове, лица и думи... Познавам ги - дали? Мечтата ми се сбъдва!

Духът ми броди уверено из лабиринта на догадите за нещо, преживяно в други мои предишни животи. Моето романтично пътуване назад във времето. Сърцето

финансово необременена - абсолютен релакс. Нямам минало, не мисля за бъдещето. Всичко е тук и сега! За нищо не се съмнявам - изживявам каквото ми поднася моята прекрасна фея, благославям вълшебната ѝ пръчица и изпивам чаша амброзия до дъно. О, богове! Имало още и още!!! Кой да ми каже, кой ще повяр-

Изумявам се, като си помисля какво биха направили с всеобхватния си гений и съвременната техника.

Мисля за извечните пороци. Цар Мидас - проклятието да си богат. Затова, когато отидете на второто по святост място, Къщата на Дева Мария, внимавайте в пропорциите при наливането на вода от трите чучура, ос-

дукти, канализация - другото го знаем...

Памукале - феномен с приказна история за бяла и червена вода. Древен басейн с лековита вода, за която се твърди, че е ползвана от самата Клеопатра. Невероятни тераси, по които се променя посоката на водата. Под егидата на ЮНЕСКО. Туристическият бизнес е на ниво. Осееяно с камери, електроника и охранители. По всички обекти и плажни ивици ненатрапчиво присъствие на техника и жива сила, които се грижат, дават указания, любезни и отзивчиви.

МАЛКО ЗА КЛИМАТА НА КУШАДАСЪ

Перфектно съчетание за нас като температура и влажност. Липсват нашите резки смени на температурите и шест месеца не вали дъжд.

Слизаме 1000 км на юг. В Турция може за един ден да карате ски и да се изкъпете в морето. В Измир средната януарска температура е от +6°C до +13°C; август 21-23°C, температурата на водата 23°C. Кушадасъ пред-

Подземният свят на Постойна

Плетеницата от карстови пещери в Словения досега е посетена от 30 млн. туристи

Малката алпийска република Словения, която преди 18 години излезе с гръм и трясък от рамките на бивша Югославия и смело предпочете самостоятелния път на развитие, действително е изключително впечатляваща във всяко едно отношение. Господ Бог трябва да е бил безкрайно щедър към словенците и родната им, върху чиято територия от едва 20 хил. кв. км са концентрирани твърде много, при това най-разнообразни и атрактивни природни, исторически, културни и какви ли още не други забележителности. Те стават още по-привлекателни благодарение на спокойната и ведра атмосфера, която създават чудесните местни люде, които са пословично деликатни, любезни, сърдечни, жизнерадостни и внимателни. Има и още нещо. Хубавото при миниатюрните европейски държави, каквато се явява в конкретния случай и Словения, е, че кратките разстояния в тях позволяват на всеки чуждестранен турист за сравнително малък период от време да посвети вниманието си не само върху онези неща, които най-силно го привличат. При добра организация и желание могат да се обходят, видят и посетят още цял списък с обекти или изяви, които първоначално не са били финансово обезпечени и предвидени в планираната програма минимум. Всеки, който е имал съприкосновение с красотите на приветливата Любляна, на слънчевите и гостолюбиви Пиран, Изола, Копер, Порторож, с алпийското дихание на Блед или Крањска гора, задължително трябва да види и най-красивата част от подземния свят на нашата планета, известна още като Словенския Карст. На територията на бившата югославска република се намират повече от хиляда големи и малки карстови пещери (ями на словенски език), което прави страната истинска Мека за влюбените в пещерния и спелеолози. Над 21, сътворени в продължение на милиони години природни подземия, интериорът на които е изваян от изцялата ръка на варовика, посредством изчезващите карстови води, са отворени за посещения. Няколко от тях, като пещерите Пивка, Църна яма, Крижна яма, Виленица, Шкоция и Постойна яма, от 1986 г. са включени в списъка на защитените обекти на световното природно и културно наследство и са под егидата на Организацията на Обединените нации за образование, наука и култура (ЮНЕСКО). Безспорно сред горейброжените най-атрактивна за спелеотуристите и любителите на силните изживявания е пещерата в малкото словенско градче Постойна. Постойна яма, която е сътворена в течение на хилядолетия от водите на местната река Пивка, е отдалечена само на 50 км от столицата Любляна и представлява впечатляващ карстов лабиринт, разположен

на дълбочина от 117 м под земната повърхност. Освен че е най-дългата пещерна система на Стария континент (над 20 570 м), т.нар. яма предлага отлично оборудван и уреден подземен туристически маршрут. Той се точи по протежение на цели 5,3 км в дълбините на въпросната пещера, а неговото трасе й отрежда във всякаква съмнение, по мнението на експерти спелеолози, първото място в света за най-дълъг туристически пре-

малко влакче, а през 1884 г. подземното карстово царство е електрифицирано изцяло, далеч преди това да се случи с Любляна - по онова време главен град на австро-унгарското херцогство Карниола. В годините на Втората световна война пещерата е използвана от нацистите за естествено подземно хранилище, в което са пазени армейските запаси на Вермахта, предназначени за Източния фронт. След 1945 г. обаче Постойнската

зането в пещерата, пътуването с подземната железница до най-интересните части на сталактито-сталагмитния комплекс, която трае около час и половина, както и изтъкнатите от употреба обяснения на разноезичните гидове, които се надвикват, обяснявайки в детайли етапите в образването на прочутата природна забележителност. Температурата вътре е не повече от 8 градуса, дори когато на горната земя дърво и камък се топят от жегата, така че позиморничавите получават по време на обиколката, за да не изстинат, и по една дебела наметка, която на изхода предвидливите домакини не пропускат да си вземат обратно. В интерес на истината трябва да се признае, че зрелището, което се разкрива на 120 метра под земята, действително си струва парите. Сталактитите, сталагмитите и сталактоните се преплитат и образуват хиляди причудливи форми, арки и тунели. Туристите, бройката на които от откриването на обекта преди 180 години вече надхвърля 30 млн. души, като че ли се впечатляват най-силно от "Стаята на спящите", наречена така заради спуснатите от тавана тънки сталактити, които удивително наподобяват вкусната италианска паста. В т.нар. "Червена стая" пък природата е изваяла невероятните си форми в наситено рубинени багри. Обширна овална зала, с изключително добра акустика, която се именува "Концертна", се използва за естествен интериор, в който се организира, само през летните месеци, камерни рецитали на местни и чуждестранни изпълнители и инструменталисти. Ако се бръкнеш обаче по-дълбоко и към входния билет дадеш още 6 евро, получаваш рядката възможност да разгледаш и вивариума, който е уреден в едно от крастовите подземия. Там, освен различните видове пещерни животни, се натъкваш и на чудо невиждано - "Proteus anguinus", Протеят е ендемично земноводно животно, обитаващо карстовите области в Динарските Алпи. То е бяло или светлорозово и има малки крайници с два пръста на задните крака и три на предните. Поради светлия си цвят местните го наричат "човешка рибка". За да не потъмнеят от светлината, земноводните са изложени за туристите в малък басейн само по един месец. После ги връщат в естествената им среда и ги заменят с други. Другата голяма забележителност в района на Постойна е т.нар. "Predjamski grad", който всъщност е добре укрепен замък, изграден от барон Еразъм Предямски. Внутришната крепост е построена преди повече от седем века, а основната сграда е вкопана в самата скала на височина 123 м. Замъкът е служил за убежище на непокорния местен рицар, нещо подобно на Робин Худ, който според легендата е ограбвал богатите, за да раздава пари

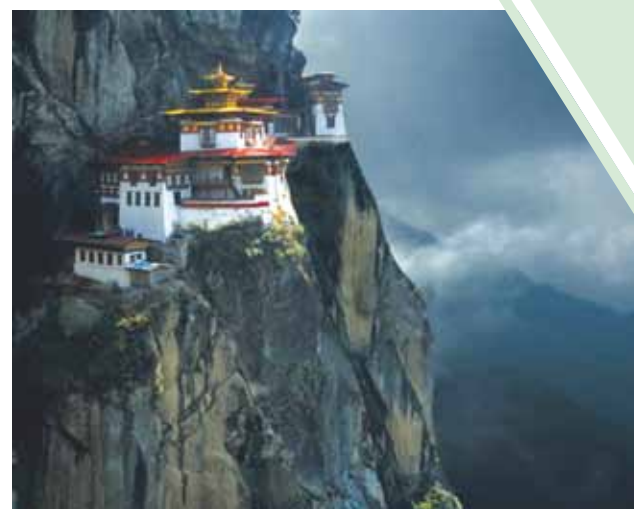

ход, организиран под земята. Пещерата е открита някъде в средата на XVII век и описана съвсем добросъвестно, подробно и педантично от д-р Янез Вайкард Валвасор - местен родолюбец, краевед, историк, любител на природата и т.н. През 1819 г. Постойна отваря врати за първите посетители, сред които е и императорът на Австро-Унгария Франц-Йозеф I. Половин век по-късно в по-голямата част от галериите на пещерата, хоризонтални, и без почти никаква денивелация, са поставени релси, по които тръгва, теглено от парна машина,

яма е разминирана, основно изчистена и отново се превръща в туристическа атракция, каквато е и до ден днешен. Голям латински надпис "Immensus ad antrum aditus" ("Влез, страннико, в безкрая") и указателна плоча с надпис "Vhod" на словенски, съответно на английски, италиански, немски, френски и руски език, подканва пред главната порта на пещерата желаещите да разгледат подземния свят на Постойна. Това обаче може да стане единствено срещу сумата от 21 евро. В нея са включени увековечаването на всеки с фотография при вли-

за им на бедните. Всяка година през лятото в чест на Еразъм пред крепостта Предяма се организира международен рицарски турнир. В него майстори на копието, мечата, щита и ездата от Словения, Италия, Австрия, Германия и Сърбия мерят сили в различни рицарски дисциплини. Освен че е голяма атракция за чуждестранните туристи и местните жители, турнирът има и образователен характер, тъй като по време на състезанията задължително се организират и различни игри за най-малките. Естествено, помислено е и за онези, които обичат добре

те им на бедните. Всяка година през лятото в чест на Еразъм пред крепостта Предяма се организира международен рицарски турнир. В него майстори на копието, мечата, щита и ездата от Словения, Италия, Австрия, Германия и Сърбия мерят сили в различни рицарски дисциплини. Освен че е голяма атракция за чуждестранните туристи и местните жители, турнирът има и образователен характер, тъй като по време на състезанията задължително се организират и различни игри за най-малките. Естествено, помислено е и за онези, които обичат добре

Храм на тигъра в Тайланд

На 4 юни, Златна година 3 (2006), посветени от Центъра в Банкок, отишли да видят Горския манастир Уат Па Луангта Буа Йанасампано (Храма на тигъра) в провинция Канчанабури, Тайланд. В този храм има множество диви животни, включително тигри, които са известни с това, че са свирепи, но могат да живеят заедно с хора, без да ги нараняват. Тигрите живеят в зоната на храма, където има гора. Те не са затворени в клетка, а живеят на свобода сред природата. За тигрите се грижат монасите от манастира и някои местни доброволци. Тигрите от този храм са били там още откакто са се родили. Родителите им били убити от ловци на животни, а за късмет местните жители намерили тигърчетата. Хората обикаляли от място на място, за да им намерят дом, но никой не смее да вземе малките тигърчета. Най-накрая, когато дошли в горския манастир, игуменът Пра Арчарн Пхуриш (кит.) съчувствено посрещнал с добре дошли малките сираци и така ги спасил от сигурна смърт. Под любящата грижа на игумена

има осемнадесет добри момчета, които се грижат за животните, хранят ги с храна, която приготвят в момента и с мляко, така че на тигрите да не им се налага да ловуват. Всеки ден тук идват много чуждестранни туристи да пипнат животните и да се снимат за спомен с тях. Тигрите имат любящ характер и няма да навредят на туристите.

Игуменът на храма замисля нов проект - "Нов дом за тигрите". Той се отнася за обединяването на площта на тридесет ферми, което ще осигури на тигрите повече свободно естествено пространство, за да не живеят натясно. Тук животните ще се обучават да се грижат сами за себе си, като ще бъдат защитени от нападения на други животни. Попитаме игумена и монасите кой ще се грижи за тигрите така, че те да не бъдат наранени от други животни, когато в същото време ще живеят заедно с тях. Отговориха ни, че те ще си останат с "любовта и доброта". От това разбрахме, че дори свирепите животни могат да бъдат благодарни и трогнати от истинската любов.

и да похапнат и пийнат. В района на Постойна и Предяма има достатъчен брой чисти и уютни заведения, в които срещу приемливи за туристите цени (в рамките на 35 евро) всеки може да опита традиционните местни специалитети, като zrezek (шницел), golaz (гулаш), zlikrofi (равиоли), burek (бюрек с месо, сирене или зеленчуци), zavitek (щрудел) и т.н., като задължително полее обилната хапка с добра глътка словенска бира или тънки местни вина от прочутия сорт Cvi ek.

За почти неиз- вестния автор на те- кста на най-обичаната туристическа песен

Той е природолюбец и морелюбец, публикувал първата "самостояйна" (по думите на варненския писател Константин Кънчев) книга с пътепис от българското крайбрежие на Черно море и първата книга с черноморски легенди и сказания. Ето какво пише Константин (Коста) Траянов в непубликуваната си биографична книга през 70-те години на миналия век.

... "В 1924 г. написах текста на песента "Еделвайс", свирена още тогава от военната музика в Лом, а по-късно записана на грамофонна плоча от бившата музикална фирма "Арфа" – София.

Споменавам песента "Еделвайс", защото малцина знаеха, че текстът на тая песен е от мен, а музиката – от Васил Конов. Отначало "Балкантурист" я издаваше на грамофонни плочи, анонимно, под рубриката "Стари любими (градски) песни", без да му мигне окото, че ще го съдя за хонорар. Ще го съдя, но освен пари нищо повече няма да спечеля, защото у нас никой не е станал безсмъртен приживе. Няма да стана и аз, особено с някаква песен, в която еделвайсът е "никому ненужен". И все пак тая песен вече повече от половин век се пее и тя е най-старата туристическа песен след "Балкани, вдигайте се..." на Кирил Христов.

В края на краищата въпросът се уреди без съд. Заедно с композитора регистрирахме песента в Дирекцията за защита на авторското право и вече получаваме хонорар...

"... Най-голяма просветна и излетна дейност дружество "Девненски извори" в гр. Варна имаше по време на строежа на х. "Аладжа", изнасяхме публични сказки и печатахме агитационни статии в местния и столичния печат. А за набиране на средства давахме вечеринки, балове и лотарии. И всяка неделя, и всеки празник устроявахме до там трудови излети..."

ОЩЕ ОТ БИОГРАФИЯТА НА ГОЛЕМИЯ РОДОЛЮБЕЦ И ТУРИСТ

Влиза в организираното туристическо движение през 1921 г. През 1922 г. присъства на откриването на х. "Скакавица" и на първия туристически дом във В. Търново. През 1926

г. като член на ЮТС - варненски клон "Орлови гнезда", става домакин на юбилейния конгрес на Юношеския туристически съюз. През 1928 г. е член на "Девненски извори" – туристическо дружество към секцията в Търговската академия, родоначалник на по-късното дружество "Академик". 1933-43 г. е секретар на ТД "Девненски извори". Постоянен делегат

А ако се върнем на един от вдъхновителите на това родолюбиво дело Константин Траянов, той не престава нито за миг с организационната си и пропагандна дейност.

Води туристите от Варна на конгресите в Севлиево (1937 г.) и Асеновград (1938 г.), участва с материали в сборника "Свободна Добруджа" във връзка с Крайовската спогодба

в царството на вечния сняг, еделвайс цъфти усамотен, сред дивния планински мир.

.....

По тях племенникът му Васил Конов, който учел цигулка и пиано, композира музиката на песента "Еделвайс". За първи път тангото "Еделвайс" е изпълнено от военния оркестър в Лом, където бащата на Васил, Никола Конов, бил висш офицер.

През лятото на 1924 г. Траянов постъпва студент в Търговската академия във Варна. Тук той донася нотите и текста на "Еделвайс" и песента започва да се изпълнява от туристите студенти от Юношеския туристически съюз "Орлови гнезда", а впоследствие става шлагер във Варна.

Житейският път на пламенния природолюбец и морелюбец е белязан с трагиката на историческите катаклизми у нас по това време. През 1943 г. като член на БЗНС го назначават за кмет на с. Равна гора, където го заварва прословутият 9 септември 1944. Следва престой в ареста, освобождаване поради липса на "противонародни деяния". През февруари 1945 г. отново е арестуван и съден от Народния съд с обвинение, че е писал царски легенди ("Черноморски легенди" – "Царят монах"). Абсурдно обвинение, като се има предвид, че става дума за цар Борис – просветителя на България... Излежава присъда, след която може да работи само като общ работник по строежите...

"Черноморски легенди" днес е библиографска рядкост и класика, представляваща интерес за научните работници, занимаващи се с морска история на България, както и за широк кръг читатели, почитатели на морето. Авторът ѝ Коста Траянов си отива от този свят на 25.11.1983 г., оставяйки след себе си множество издигнати литературни творби, както и обичайни от три поколения шлагер "Еделвайс", неувяхващ вече 85 години.

В. "Ехо",
Със съдействието на
Боянка Койчева

БЛАГОДАРЯ ВИ ОТ СЪРЦЕ!

На 25 април т.г. ТД "Орлово гнездо" - гр. Казанлък, проведе традиционния си XI пореден празник на туристическата песен - "Прекрасна си, мила Родино...". На сцената на читалище "Искра" в продължение на 5 часа пяха 18 хорови състава и певчески групи от цялата страна. Всички получиха художествено изработени грамоти, надписани на фона на красива роза. По случай моята 80-годишнина след програмата на ръководения от мен хор на сцената застанаха хористите от ГТП "Ехо" – Казанлък, и ме поздравиха с "Многая лета...". Цялата публика стана на крака и също запя с тях. Това беше най-голямата награда, която съм получавал, това искрено признание за дългогодишната ми поезия и композиторска дейност. Поднесоха ми и специален "Диплом" - за цялостен принос към туристическото хорово пение. От сърце благодаря на приятелите и организаторите на ТД "Орлово гнездо", гр. Казанлък, и на всички колеги-диригенти и съставите им за вниманието и топлото отношение, проявено към мен!

С много обич и уважение към всички:

Борис Стрински

Еделвайс – самотно цвете...

на всички конгреси на БТС, редовен сътрудник на секцията "Млад турист" и "Български турист". През 1937 г. е редактор на възпоменателен сборник по повод откриването на х. "Симеон княз Търновски" (днешната х. "Аладжа"). Написва хумористична ода "Ние, хижестроителите...", автор е на надписа върху плочата, вградена в източната стена на хижата: "От тук всеки българин може да отпрати жаген взор към близкия север, където родното море мие бреговете на една свидна равнина – Златна Добруджа..."

"Членовете на "Девненски извори" и на "Орлови гнезда", скромни ратници на българския туризъм и неуморни труженици за духовното и културното възможване на народа ни, поднасят в дар на българската култура плода на своите двегодишни упорити усилия и светли възгледения – величествената хижа Симеон княз Търновски" - се казва във възпоменателната брошура "Pro memoria", издадена по повод тържественото откриване на хижата през 1937г. Нейната поява е характеризирана като нова, светла страница в историята на родния туризъм и най-внушителна проява на творческия български дух.

– 1940 г.; публикува статия на български и френски език в "Златния алманах на България" със заглавие "Хижестроителното дело на българския туризъм".

В тези години излизат пътеписите му "По светите места" (Плиска, Мадара, Преслав и Патлейна), сборници с разкази, идилии и легенди, най-нашумялата от които – "Черноморски легенди"... През 70-те години на миналия век е един от основателите на клуб "Туристи ветерани" към ТД "Родни балкани", Варна.

СИНЪТ ТРАЯН ТРАЯНОВ, ИЗВЕСТЕН УЧЕН, МОРСКИ ИЗСЛЕДОВАТЕЛ, ЗА ИМЕНИТИЯ СИ БАЩА:

"Константин Траянов е роден на 21.05.1906 г. в Севлиево. Баща му Траян Велчев е участник в Сръбско-българската, Балканската, Междусъюзническата и Първата световна война, кавалер на 7 ордена за храброст. Завършва педагогическата гимназия в Лом. Там, в далечната 1924 г., вдъхновен от красотата на неувяхващото планински цветче еделвайс, опознал го при туристически излет в Троянския балкан (Козята стена), написва стиховете:

Там, далеч в планината,

(По повод 50-годишния му юбилей)

През м. май 1958 г. няколко сърцати старозагорски певци туристи решават да изградят своя певческа формация. Така, благодарение на отличното предстояние на самодейното певческо ядро (т. нар. „масов квартет“), състоящ се от неуморния Николай Пашовски със своя акордеон, Димитър Македонски - китара, заедно с Танчо Савов, Георги Колев, Иван Иванов, Пеню Кадънков, Ганка Бонева, Спаска Николова, Богдана Аргирова, Василка Дончева, Христо Сарафов и др., става възможно да се изгради основата на самодейна певческа група. Тази малка хорова формация

съществува заради желанието на хората, обичащи планината, ходещи по високите била и слушащи еката на ехото сред призрачните долини.

Походи, излети, спявки, думи на признателност за хубавата песен – всичко това затвърдява решението в Туристическо дружество "Сърнена гора" да се изгради пълноценен хоров състав. Така се взема историческото решение от 14 февруари 1973 г. в град Стара Загора да се учре-

ди Смесен туристически хор „Средногорски звуци“ към Туристическо дружество "Сърнена гора". Още в първите години хорът увеличава състава си, попълва отделните певчески партии и достига 80 хористи! За художествен ръководител е назначена Азиф Куюмджян, а избраното ръководство се оглавява от председателя на хора Танчо Савов. Написва се и се приема устав на певческата формация. Учредителното събрание определя

основните цели, задачи, както и първоначалната организационна структура, свързани с реализацията на дружествените приоритети в областта на туристическата самодейност по това време.

Новосъздаденият хор се определя като смесен, самоден и туристически, какъвто си остава и до днес. Неговата основна задача е да популяризира туристическата и патриотичната песен, да служи на възпи-

хоровото пение. Тази традиция по-нататък се продължава от Тони Комитов - диригент на хора от 1984 г. до 1999 г. След него диригентската палка се поема отново от Емил Минев. Той е и сегашният диригент на хора. Известно време диригент е и Тенчо Желев.

Корепетитори през тези години са Ани Хрусанова, Татяна Наумова, Ивайло Величков, Руен Павлов (най-дълго време) и Иван Тодоров.

Хор „Средногорски звуци“, Ст. Загора:

Пътуване през времето

танието в родолюбие, да пропагандира идеите на туристическото движение.

Постепенно в хора се оформят четири партии: сопрани, алти, тенори и баси. След г-жа Куюмджян негов диригент в продължение на около 3 години е Господинка Демирева. Истинско професионално израстване обаче колективът постига при диригента Емил Минев, ръководил хора повече от 10 години. Именно той започва да обучава туристите самодейци в тънкостите на

За разнообразяване на програмата и внасяне на планинарска тръпка по време на концертите на големия състав от него е излъчена камерна (йодлерова група), посрещана с одобрение и възторг от публиката. В този състав участват Елена Тодорова, Богдана Аргирова, Надежда Иванова, Нели Калчева, Снежина Михайлова, Андрей Аргиров, Виолета Генчева, Радка Ангелова, Анета Бояджиева и Ангел Ангелов. За високите пев-

чески постижения на йодлеровия състав основната заслуга има неговият художествен ръководител Руен Павлов.

За успехите на Смесения туристически хор „Средногорски звуци“ и за професионалното отношение на хористите към своите певчески задължения допринасят в немалка степен и неговите председатели - Танчо Савов, Иван Филипов, Димитър Македонски, Койно Бояджиев (най-дълго – 11 години), отново Танчо Савов, а от 1994 година до днес - Богдана Аргирова.

По време на 50-годишното си съществуване хорът участва във всички национални, републикански, регионални и дружествени фестивали, на съборите – конгреси на БТС, на националните надпявания. Хор „Средногорски звуци“ взема участие и в международни фестивали извън страната – Ван Линдзее близо до Берлин - Германия, Унгрия, Румъния, Македония, Гърция. Репертоарът му нараства на близо 165 песни. Историята на туристически хор „Средногорски звуци“ е едно дълго пътуване през времето и пространството в търсене на обичта към Майката Природа.

Многая лета!

Заради непотвърдени слухове за ансамбъл, наречен „Хормония“, бе проведено разследване. Публикуваме разпита на някои членове и „ятаци“ от въпросния ансамбъл.

Въпрос: Какво означава терминът *хормония* и как се създаде тази формация?

Виктор: *Хормония* е сравнително нова и не особено разпространена българска дума. Красива по своето звучене, тя обединява елементите на триото хор, хармония и хормони.

Твърде често точното време и място на зачеването са неизвестни. Какво остава за подробностите по този природосъобразен процес, които винаги са подложени на строга цензура. А същността се определя именно от него, не бива да се подлага на съмнение, затова фактите в случая спокойно могат да бъдат изложени на показ. Зачатието на тази планинска рожба се състоя 6 години преди рождението ѝ – един подходящ период за достатъчно узряване на плода - в утробата на божествения дом Олимп, следва да се отбележи по непорочен начин.

На 1 септември 2001 г. отпътувахме за Гърция - колеги и присъединили се поединично приятели, с които ни свързваше общата обич към планините. Сред нощните гледки към крайбрежието на Бяло море първият опит за песни се оказа изненадващо лесен. Съдбата още тогава даде знак за благосклонните си намерения към нашите общи музикални забавления, след като американецът в групата отгупа масата с бира още щом запяхме „Няма бира, а после и гръцкият хижар почерпи с вино след изпиването на „Червено вино снощи пих...“ Следващата вечер в хижа „Балкони,“ след успешно изкачване на първенеца Митикас, бе незабравима. На импровизирания международен певчески форум приятелски се веселихме с дисциплинираните и в забавленията австрийци, с темпераментните сърби, с домакините гърци.

Ели: Събра ни големият град, или по-точно градският стил на живот. Човек, увлечен в ежедневието му ритъм, загубва представа за смисъла на действията си, кое е по-важно и как да

Животът е пътуване, не дестинация, минаваме го с песен

Ние от Хормония

ДОСИЕ

Име: Хормония

Тип: Ансамбъл

Дата на раждане: 21 май 2006 г., 10:56 ч.

Месторождение: Хижа „Извора,“ общ. Сандански

Баща: Тодор Балтаджиев

Майка: Славянка (моминско име Али ботуш)

Присъда: Вечно пеене

разпределя времето си. Постепенно се натрупва умора, не само физическа, но и психическа, чувство, че всичко е прекалено усложнено и няма смисъл. Излизайки сред природата, си припомняш какво ти е необходимо, за да живееш пълноценно.

Българските планини са прекрасни, красотата от различен вид пълни очите и душата, гори, скалисти върхове, поляни, ручеи, езера, безводни местности, сипеи. Всичко, което ти трябва, носиш в раницата на гърба, а ако нещо си забравил, приспособяваш се да оцелееш и без него. Малко е да се каже връщане към корените си, човек си припомня умения, усвоени и предадени ни от поколения наши предци, от едно време, когато движението и разбирателството с дивата природа са били начин на живот. Вслушвайки се в гласа на миналото, човек си припомня откъде е тръгнал и накъде отива.

Ани: Имахме уговорка за туризъм в Средна гора. На

мястото на срещата се събрахме около 10-ина човека, а при багажа се появиха три китари. Реших, че са на различни групи. Започнаха да ги настройват – всички

скорошни срещи.

Учредяването на ТД „Славянка“ създаде подходяща среда за кръщаването на една вече създадена традиция. „Хормония“ се превърна в столично изображение на дружеството. Създадено бе лого на ансамбъла, а връх в развитието се превърна написаната песен за Славянка, която стана и наш химн.

Поли (ятак): Какъв по-добър „дом“ за такава групичка от Славянка, останала малко встраани от масовия туризъм, планината, където нещата все още са истински. И макар че не всички имат корени в този регион, всеки един „хормон“ си има своите необясними причини да се чувства там у дома си.

Ели: Връзката е лесно обяснима, там намерихме естествена среда за любимата си дейност, както и многобройни съмишленици. Планината Славянка е едно скъпоценно бижу в налитите от български планини, почти недокосната от човешка дейност, а местното население са хора с добри сърца, които обожават да разказват легенди, да свирят, пеят и танцуват. Как да не обикнеш това кътче, съхранило спомени и ценности от прастари времена! Там за всяка житейска ситуация ще се запее, музиката ще проникне дълбоко в душата ти, а в думите е закодирано посланието и опитът на поколения.

Въпрос: Какво е за вас ансамбъл „Хормония,“?

Поли: Знам ли и аз, хубавите неща в изкуството (а и в планините) стават неосъзнати! Това е – хора, събрани от една щастлива случайност, правещи нещо, което не им влиза в работата, просто за себе си и за удоволствието на такива като нас, които нито имат глас, нито знаят думите. Всичко това е толкова естествено, спокойно, без излишни напъни и борби за надмощие, на които всички сме свикнали в нашата претъпкана столица. Няма как да не ни радва такава атмос-

ПЕСЕН ЗА СЛАВЯНКА

Там, на юг от Пирин, хубавицата с върхове пробива горди небеса, зиме непристъпна, китна пролетта, лете мът желана, пъстра есента.

Тя гръбнак извива от Али ботуш през Гоцев връх водача до Егуптин чак, на Марина поляна и на Извора тя вода студена сбрала е в запас.

На Шабран орлите и Хамбар дере македонска песен носят на криле, Корита, Шапатак пеят я на глас, в ушинките отеква до среднощен час

В своята мощна снага Славянка планина подслонявала е своите чеда - Гоце, Ильо, Пейо в пещера Капе, а пък нас при Тошо в хижа „Извора,“

се оказаха в нашата група. Помислих си – не са се разбрали кой ще вземе китара. Но в хижата, като видях - и флейта, и тарамбука, и дайре, и два истински камертона (не бях виждала такива от часовете по пеене в училище). И като се започна един музикален маратон... Всеки си пожелаваха песен и те знаеха всички. А на следващия ден още със ставането всеки си тананикаше нещо от вечерта.

Въпрос: Каква е връзката на „Хормония“ с ТД „Славянка“ и едноименната планина?

Виктор: Хижа „Извора“ още бе разграбена гранична застава, когато отидохме там за първи път заедно да празнуваме рожден ден. Управителят бе толкова приятелски настроен, че едва ли не се опитваше да ни разубеди да посетим мястото. За нас е важно отношението и затова, доволни от прекараната вечер, се натъркаляхме на пода. С времето магнетичната сила на Али ботуш и приветливите хижари Тодор и Павлина Балтаджиеви спечелиха сърцата ни и посоката на юг от София стана предпочитана. Всяко влизане в хижата бе начало на един голям празник, а напускането – пожелание за

фера.

Въпрос: Какви екскурзии сте правили напоследък?

Виктор: Държа да отбележа, че не всички от ансамбъла са планинари. Затова този отговор ще бъде концентриран, както казва Чавдар, само около онази част от състава (най-здравата), която се е проверила в планинарските приключения. Освен да се доберем до безбройните красиви места в масивните Рила и Пирин и дългата Старопланинска верига, удоволствие ни достави да стъпим и в екзотичните Беласица, Огражден, Осогово, Странджа и, разбира се, Славянка. От Али ботуш черпим сила ежегодно по 2 или 3 пъти годишно. Лятното лагеруване там се превърна в традиция и българската част от планината вече е добре известна. От местата, намиращи се в гръцка територия, посетихме най-важното - историческата пещера Капе. Задграничните преживявания също са част от нашия активен живот. Натрупаният опит определя явно желанието ни да не ползваме услугите на планински водачи и да осъществяваме екскурзиите си със свои усилия. От гръцките планини посетихме Олимп и добираващите се до 2000 м Боздаг, Кушница и Шарлия в северната част. Успяхме да навестим Фагараш от безбрежните Карпати, както и да обиколим македонските Шар, Водно, Галичица и Пелистер. След нископланинския преход в алпийската Монте Роса години по-късно дойде и изкачването на Гран Парадизо, както и Мармолада и Група Села в Доломитите. Последното стана при завръщането от 6-дневен преход в Централните Пиренеи. Но преди всяко прибиране в родната обичае да казваме: „Беше чудесно, добре е, че дойдохме, за да си припомним пак, че от българските планини по-хубаво

няма.“ Някак от само себе си се създаде традицията на задграничните първенци да се пее „Ой, красив си Ирин-Пирин,“

Въпрос: Какъв е най-яръкият ви спомен от живота с „Хормония,“?

Ани: На хижа „Извора,“ след песните и буйните хора на празника 24 май, си лягаме (всички в голямо помещение). Когато вече се унасям в сънища, чувам песен. Отварям очи – тъмно, а песента една нежна, заслушах се в текста и се разплаках...

Друг път направихме един хубав преход на Витоша - от Драгалевци през Черни връх до Железница. Чавдар носеше китара и на върха хвърли раницата в снега, седна и запя. Присъединихме се. После пяхме на „Академика,“ а студентите, които чакаха влека, свалиха ските и се хванаха на хоро, както си бяха със скиорските обувки.

Виктор: Едно от най-забавните неща е сформирването на мъжката балетна трупа. Танцът на лебедите от „Лебедово езеро“ е показван повече от 5 пъти пред публика. Бурни аплодисменти получи представлението по случай една година от основаването на ансамбъла, когато участниците се появиха на сцената с новите специално ушити костюми.

Ансамбълът е една самообучаваща се артистична школа. Обикновено рождениците и именниците тръпнат в очакване каква ще бъде постановката на празника им. Предварително се подготвя сценарий, подбират се артистите и костюмите, правото да бъде режисьор се пада на сценариста. Дълго ще се помнят „Военна акция,“ „Ханьмите и султанът,“ „Мустакари,“ „Мулен Руж,“ „Лебеди на пътя“ и още много други.

Ели: Надявам се, след тези обяснения ви е станало ясно какво е „Хормония,“. Ако ли не, грабвайте раниците и да хващаме нагоре.

Плана

Плана е малка планина в Западна България, разположена южно от София между Панчаревския пролом на р. Искър, Самоковската котловина и планината Витоша. Първоначално географите я смятали за част от Витоша. За първи път братя Шкорпил в тяхната "География на България" я наричат с името на нейния главен рид, наречен Плана, и я обособяват като отделна планина. Най-високата ѝ точка е връх Манастирище - 1338 м н. в. Според някои автори името Плана означава висока, но почти равна местност. Природата на Плана е омайна - навсякъде растат смесени гори и има много пълни с цветя и свежа трева поляни. Някога всичките ѝ гори са били вековни, но постепенно те били изсечени за нуждите на местното рударство. **В Плана се намира красивият Коклянски манастир.**

Голо бърдо

Голо бърдо е планина в Западна България, намираща се между Пернишката и Радомирската котловина. Тя е част от Верило-Руйската планинска редица. Дългата е около 19-20 км и широка 5-6 км. Най-високата ѝ точка е връх Ветрушка - 1158 м н. в. От югоизток се свързва с Верила чрез нисък рид, а на изток долината на река Струма и язовир "Студена" я разделя от Витоша. На северозапад достига до Батановския пролом. Простира се по посока северозапад-югоизток. В нея е разположен резерватът

"Острица", една от най-старите защитени територии у нас. На територията на резервата могат да се видят различни скални образувания.

В резерват "Острица" и по склоновете на връх Острица се срещат скални свлачища и каменни сипеи. Южните склонове на резервата са почти изцяло покрити със скали, но в останалите части е развита флората. В него се опазват изключително голям брой редки растителни видове. Въпреки че територията на резервата е сравнително малка,

Хижа "Орлите,"

Тя е разположена в местността Червена ябълка, на 950 м н. в. Хижа-та представлява масивна двуетажна сграда с капацитет 55 места. Сградата е електрифицирана, водоснабдена, с централно парно отопление. Разполага с туристическа кухня и столова. Санитарните възли и бани са етажни. Има ски писта с малък влек и спортна площадка. **За връзка с хижа GSM: 0882 966 481.** Изходни места: гр. Радомир - 1.30 ч. Съседни туристически обекти: х. "Славей" - 1.40 ч., вр. Острица - 1147 м н.в., и ед-

ноименният поддържан дружество "Орлите" - гр. резерват - 2 ч., х. "Кралев Радомир, тел.: 0777/25-79, дол" - 3 ч., Стопанин: Тур. мобилен: 0882966480.

тук са установени около 300 вида висши растения, от които над 250 тревисти видове. Фауната на Голо

бърдо не е голяма. Въпреки това е установен значителен брой редки животни, както и видове, които пред-

ставяват интерес за науката. Установени са степен гущер, карпатски скорпион, дива пчела, мравка и груги.

Хижа "Пейова бука,"

Представлява масивна едноетажна сграда и мансарда с капацитет осем легла в три спални помещения. Санитарните възли и чешмата са външни. Баня няма. Хижа-та временно не е електрифицирана, отоплението е с печки на твърдо гориво. На първия етаж има малка кухня и туристическа столова. Питейна вода има на 2-3 минути път от хижа-та. **Изходни места: с. Пасарел 1.30 ч. (маркираната пътека започва от моста преди селото). С автомобил-ен транспорт от с. Пасарел след ресторанта по почвен път - 5**

км, с. Плана - 3.30 ч. Пътеката е маркирана. Съседни туристически обекти: яз. Искър (стената) - 1.45

ч. (пътеката е маркирана), заслон Саво - 1.45 ч., заслон Рай - 1.45 ч. Стопанин: БТС - София.

Честит юбилей, бай Христо!

Колкото и първоаприлски да звучи, нашият ветеран, другар и съмишленик Христо Будаков на 1 април т.г. навърши 95 години!

... Нека се върнем почти век назад, когато хиляди българи от Беломорска и Източна Тракия търсят спасение и закрила в България. Между тях е и семейство Будакови. Заселили се в гр. Търговище.

На 1 април 1914 г. им се ражда син. Наричат го Христо. Когато е едва 3-годишен, семейството се преселва в Айтос и се установява в този град. Завършва основното си образование, а в Бургас - Механотехническо училище. Работи непрекъснато. Рано се задомява с прекрасната си съпруга Донка. Създават семейство - син, внуци, правнуци. Живеят повече от 60 години, но Донка си отиде от този свят... Участник в Отечествената война, прис-

трастен футболист и съдия, касиер-нормировчик в новосъздадената ТПК "Нектар", бай Христо навсякъде е желан другар и прекрасен работник. Усвършенства занаята "изкусен спадкар". Трудолюбив, инициативен, добър организатор, той става ръководител - уважаван и обичан от работниците. Продукцията се търси и пласира в цялата страна.

Христо е и активен общественик. Участва в културния и обществен живот на града. Хорист е в църковния хор, в хора на читалище "В. Левски". Той е изключителен изпълнител на стари градски песни. Награден е със сребърна значка на ЦС на ОФ и златна значка на ОК на НС - Бургас. Удивително жизнен за възрастта си, заклет въздържател и противник на тютюнопушенето, влюбен в природата, вече над 50 години той пос-

вещава на туризма. Среща зората на крака, на път към безупречното си лозе или с туристи към планината.

ТД "Чудни скали" и Клубът на туристите ветерани от гр. Айтос се гордеят със своя другар! Затова и при честване на 80-годишния му юбилей една от пътеките край с. Тополица, която той много обича и поддържа, получи името Панорамна пътека "Будака", а той за благодарност по случай 90-ата си годишнина получи пътеката с мраморна стрелка.

Хвала на тебе, бай Христо!

Бъди ни дълго още жив и здрав...

Туристи ветерани при ТД "Чудни скали", Айтос

Беласица

Беласица е гранична планина, която се простира по посока изток-запад. Дължината ѝ е 63 км, а средната ширина 7-9 км. На север Беласица граничи с долината на река Струмешница, на изток с Рупелското дефиле, на юг със Серското поле и на запад с Костуринската седловина. В структурно-геоложко отношение Беласица представляватипичен линейен хорст. Тя се оформя като планински блок през плиоцена между два паралелни разседа, които я оградят от север и юг, т.е. издига се хорстово, а съседните полета потъват. По тази причина река Струма на гръцка територия рязко сменя южното си направление със западно, успоредно на южния разсед. Гледана от север от долината на река Струмешница или от юг от Серското поле, Беласица се издига като

внушителна стена. Южните склонове са скалисти, стръмни и слабо залесени, докато северните са гористи, прорязани от много дълбоки долове и буйни реки и потоци с малки водопади.

На ѝ -

Беласица

високата точка на Беласица е връх Радомир - 2029 м н. в. Други високи върхове са: Конгур или Голям Конгур - 1951 м н. в., Дебело бърдо - 1951 м н. в., Лозен - 1898 м н. в., и Тумба - 1880 м н. в., при който се събират границите на държавите България, Гърция и Република Македония. От всички върхове на билото се откриват чудесни панорамни гледки. Беласица е изградена главно от метаморфни скали - амфиболити, различни видове шисти, гранитогнайси, гранити,

гнайси и други. Флората на Беласица е съставена от около 1200 растителни вида, което представлява приблизително 1/3 от флората на България. Голямо богатство на планината са широколистните гори и особено питомният кестен и гори от бук. Дъбът също е разпространен в ниските части. Рядко се среща ела и бял бор. Безгръбначната фауна е изключително богата на видове.

Установени са 36 ендемитни, 44 редки и 3 реликтни вида. Беласица дава убежище и на множество гръбначни животни - 8 вида земноводни, 15 вида влечуги, 120 вида птици и над 50 вида бозайници. Югозападно от Петрич на площ от 1312 хектара е разположен резерватът Конгур, в който са запазени естествени екосистеми от бук и питомен кестен.

Хижа "Беласица,"

През миналата година х. "Беласица" бе реновирана и този сезон ни изненада с много добри условия. Хижа-та разполага със 70 места, всички стаи са със санитарен възел, има и 4 апартамента. Ресторантът също е ремонтиран и предлага добра кухня с богат асортимент. Предлагат също и местни специалитети.

Х. "Беласица" е изходен пункт за много маршрути по Беласица. Отстои на 1,30 часа от х. Конгур и може да се ползва за нощувка при еднодневни екскурзии до Солун и други маршрути в Гърция.

За резервации и информация на телефоните на Информационния център на БТС.

По-подробна информация от всякакъв характер за хижите, условията в тях, съседни маршрути, резервации, цени на услугите и др. може да получите на телефоните на съответното туристическо

дружество - стопанин на обекта, и от инфоцентъра на БТС в гр. София на телефони: 02/980-12-85, GSM: 0882 966 319 и 089668320, както и от сайта на БТС, посочен в издателското каре на в. "Ехо..."

24 май е празник, какъвто нямат другите народи по света – празник на писмеността, просветата, културата. Празник на духовното извисяване,

на стремежа към усъвършенстване чрез постиженията на науката и културата. Буквите, създадени от Кирил и Методий, преводите, които правят

на най-важните богослужебни книги, защитата на правото на всеки народ да славя Бога на своя език, са от историческа значимост не само за формиране на българския народ и за неговия просперитет. Делото им е високохуманно и демократично, всеславянско, служещо на великата общочовешка идея за равенство на всички в духовната област.

През 1892 г. Стоян Михайловски написва текста на всеучилищния химн, познат на всеки българин с първия си стих "Върви, народе възрождени...". Химнът е озаглавен "Химнъ на Св. св. Кирилъ и Методиѣ" и включва 14 куплета, от които ние днес изпълняваме най-често първите шест. Панайот Пипков създава на 11.05.1900 г. музиката към химна.

15, 16 и 17 май - Традиционна национална среща на туристите ветерани, включваща активно

17 май - Пешеходен преход, посветен на Алеко в рид "Карка-

17 май - 11.00 ч. хижа "Добра вода" - Тържествено посрещане на участниците в туристическият маратон "Алеко-100 км за 24 часа" и връчване на грамоти и отличия. Награждаване на ученици - победители от конкурса за есе и рисунка на тема "Един ден в планината". Закриване на тържествата с музика и веселие.

Върви, народе възродени,
към светла бъднина върви.
С книжовността, тази сила нова,
съдбините си поднови!
Върви към мощната просвета,
в световните борби върви,
от дължните неизменно воден -
и Бог ще те благослови!

Безвестен беше ти, безславен!
О, влез в историята веч,
едно със другите славяни
кръстосай дух със огнен меч!
Тъй солунските двама братя
насырчваха дедите ни...
О, минало незабравимо,
о, пресвещени старини!

Напред! Науката е слънце,
което във душите греи!
Напред! Народността не пада
там, гдето знаньето живеи!

България остана вярна
на достославния тоз завет -
в тържествование и в страданье
извърши подвизи безчет...

КРЪСТОСЛОВИЦА
ВОДОРАВНО: 1. Наша природна забележителност край Белеградчик, номинирана за едно от чудесата на света. 15. Солено лагунно езеро край Поморие – санаториум с калолечение. 16. Легендарен прабългарски хан, родоначалник на рода Дуло. 19. Слава, добита чрез проява на лична дарба. 21. Навуша. 23. Наш планински град – курорт, антични находки от древността (тракийски могилен некропол). 24. Съоръжения за изкуствено развъждане на риби. 26. Марка румънски джипове. 27. Дървен плуг. 29. Наш миннообогатителен комбинат за нерудни полезни изкопаеми. 30. Лозици. 33. Островърху рунтави калпаки. 35. Съоръжение за работа под вода. 37. Облекла. 39. Залягания, старания. 41. Сръбски остров в Адриатическо море. 42. Богинята на шахмата. 43. Езическа свещенослужителка. 45. Бивш румънски футболист – национал. 46. Най-висока точка на развитие. 48. Наша река, извираща от Турция. 53. Град в Египет. 54. Град и река в Австрия. 55. Подкрепа. 57. Наш илюзионист. 58. Ръководител на пиршество. 59. Елитно списание на САЩ. 60. Наша шахматистка (1930-1986). 62. Модел на ВАЗ. 64. Град в Нигерия. 67. Река в ДР Виетнам. 69. Лабораторен съд. 71. Мозък, разум. 72. Ръководители на фолклети. 73. Имената на наша певица – примата на сунга (1923-1986). 79. Лекарство при екзема. 80. Житно растение. 81. Гняв. 82. Държава в Африка. 83. Град във Франция. 85. Язви. 87. Челюст. 88. Френски писател – "Бозайници", "Разпятие". 89. Героиня на Карл Цукмайер от едноименна пиеса. 90. Река във Франция. 92. Комедия от Николай Гогол. филм. 8. Герой на Йордан Йовков от разказа "Земляци". 9. Наш град, морски курорт. 10. Град в САЩ, щата Тексас. 11. Наш природен парк в Сливенската планина, в него се намират курорта "Карандила". 12. Печатни издания, обикновено подшити и подвързани. 13. Река в Германия. 14. Вулкан на остров Хоншу – Япония. 15. Полярен изследовател от САЩ, адмирал (1856-1920), пръв достигнал Северния полюс. 17. Столицата на Куба. 18. Град във Франция. 20. Големии ями, в които се гаси вар. 22. Героиня на Ъптън Синклер от романа "Петрол". 25. Кантон в Швейцария. 26. Руска поетеса (1915-1992) – "Зоя". 28. Град в САЩ, щата Мичиган. 31. Другото име на зокума. 32. Най-високата точка на небето. 34. Някогашна монета от 20 стотинки. 36. Инициалите на наш шоумен. 38. Роман от Томас Майн Рид. 40. Роман от Андрей Упит. 42. Покривен слой на дърво. 44. Град в Румъния. 46. Голяма военна флота. 47. Нахален и любопитен фотограф. 49. Цикъл стихотворения от Иван Вазов. 50. Цветен шнур за обшиване ръбовете на дрехи, обикновено военни униформи. 51. Инициалите на италианска оперна певица-сопрано. 52. Долни крайници. 56. Стобори. 59. Приток на Резовската река. 61. Еднакви гласни букви. 63. Марка наша детска паста за зъби. 65. Апарат за приемане на образи и звук от разстояние. 66. Цвете самакитка. 67. Непълна парализа. 68. Древен арменски град, столица на Анийското царство. 70. Неподвижно морско животно. 74. Шивашко пособие. 75. Голям съд за къпане. 76. Балет от В. Власов и В. Фере. 77. Древна японска столица. 78. Устройство за приемане на радиовълни. 84.

ОТВЕЧНО: 1. Наша пещера – национален туристически обект. 2. Най-високият планински връх на планетата. 3. Медоносно дърво. 4. Подложен сорт грозде, устойчив на филлоксерата. 5. Футболен термин. 6. Инструменти на дърворезбар. 7. Героиня на Боб Фос от едноименен филм. 8. Наше ваканционно морско селище, близо до Слънчев бряг. 85. Напечени мацотови дървета. 86. Общо име за самолетите на Андрей Туполев. 87. Чвор, сък. 88. Роман за деца от Михаел Енде. 91. Река в Сибир. 92. Наша живописна река.

Милена ТИХОЛОВА

Милена ТИХОЛОВА

можете да намерите информация за: стоте национални туристически обекта, телефони и адреси на туристически дружества и хижи; клубове в състава на БТС и федерации; история, цели, нормативна уредба и управленска структура на БТС.

При нещастен случай дежурни телефони:
GSM:088 1470, 02 963 2000, Мобифон:048/1843
За справки или съвети: 088 1471

1000 София, бул. "Васил Левски" № 75, ет. 5, ст. 525
Тел: 02/ 93 00 680; Факс: 02/986 22 55; ISSN-0205-0943
e-mail: eho@btsbg.org; www.btsbg.org

Срокът за приемане на материали е до 20 число на съответния месец

ГЛАВЕН РЕДАКТОР: Нина Мишкова, Емилия Бахарова – редактор и зав. реклама
РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ: Милен Вълков – председател на СБЖ и член на СЕМ; Ясен Антов – бивш гл. редактор на в. "Ехо"; проф. д-р Витан Влахов – председател на УС на ПСС; инж. Иван Петров – председател на Българската асоциация по картография; доц. Сандю Бешев – алпинист, историк на българския и световния алпинизъм; Георги Кърпачев – председател на Републиканската комисия по маркировка при БТС, Кънчо Долапчиев – НСА, катедра ТАОС;

Графично оформление и предпечат: Милен Алексиев; **Печат:** "Илинден - 2000" ООД

Сред красотата

на Рила

РИЛА - ТРАДИЦИОННИ МАРШРУТИ

1. РИЛА – маршрут 20 Изходен пункт София или Дупница – седем- дневно

1 ден: от х. Пионерска се правят преходи до Обесения камък и до х. Скакавица (нощувка). **2-3 ден:** разглеждане на циркуса на седемте езера (2 нощувки на х. Рилски езера или на х. Седемте езера); **4 ден:** х. Ив. Вазов (нощувка) - изкачване на вр. Калин – по желание; **5 ден:** преминаване през вр. Мальовица, пристига се на х. Мальовица (нощувка) - преход до заслона Страшното езеро; **6 ден:** нощувка на УЦ "Мальовица"; **7 ден:** отпътуване. (6 нощувки.)

Цена: 213 лв. (в цената са включени 5 пълни пансиона и 1 полупансион, застраховка, планински водач). По желание на групата се осигурява транспорт от София до х. Пионерска.

Дати на тръгване:
28 юни, 12 юли, 26 юли, 8 август, 23 август.

2. РИЛА – маршрут 21 Изходен пункт – София или Боровец – осемдневен 1 ден: изкачване до заслон

Еверест (нощувка); **2 ден:** през вр. Мусала, вр. Маричин чал и вр. Манчо се пристига на х. Заврачица (нощувка); **3-4 ден:** 2 нощувки на х. Грънчар – преходи до околните върхове и езерните циркуси; **5-6 ден:** преминаване през вр. Ковач и под Канарата се пристига на х. Рибни езера (2 нощувки), разглеждане на езерните циркуси (Смрадливото езеро); **7 ден:** х. Явора (нощувка); **8 ден:** отпътуване, посещение на Рилския манастир. (7 нощувки.)

Цена: 188 лв. (в цената са включени 6 пълни пансиона и 1 нощувка, планински водач и застраховка).

Дати на тръгване: 5 юли, 19 юли, 16 август.

3. РИЛА – маршрут 22 Изходен пункт – София или Боровец – деветдневен

1-2 ден: х. Чакър войвода (2 нощувки) - изкачване на Дено, Малка Мусала и Мусала; **3 ден:** х. Грънчар (нощувка); **4 ден:** х. Семково (нощувка); **5-6 ден:** х. Рибни езера (2 нощувки) - през преваля Джанка и вр. Канарата, преход до Смрадливото езеро; **7-8 ден:** х.

Уважаеми читатели, както ви обещахме в предишния брой, продължаваме да ви представяме нашите предложения за екскурзионно летуване – Лято, 2009. В този брой ще ви запознаем с маршрути в Рила планина.

Мечит (2 нощувки); **9 ден:** отпътуване през Говедарци, по желание нощувка на УЦ "Мальовица". (8 нощувки.)

Цена: 224 лв. (цената включва 7 пълни и 1 полупансион, планински водач и застраховка).

Дати на тръгване:
1 август

4. РИЛА – маршрут 23 Изходен пункт – София или Говедарци – деветдневен

1-2 ден: х. Мечит (2 нощувки); **3-4 ден:** преход до х. Мальовица, изкачване на вр. Мальовица (по желание), 2 нощувки; **5 ден:** преход до х. Яфора (нощувка); **6-7 ден:** х. Рибни езера (2 нощувки). Преходи до Смрадливото езеро, изкачване на вр. Йосавица (по желание); **8 ден:** преход до х. Македония (нощувка); **9 ден:** от-

пътуване през с. Добърско. По желание нощувка в с. Добърско с допълнително заплащане. (8 нощувки.)

Цена: 224 (цената включва 7 пълни пансиона, 1 полупансион, планински водач, застраховка).

Дати на тръгване:
26 юли.

РИЛА - КРАТКИ МАРШРУТИ

5. РИЛА – маршрут 24 Изходен пункт – София или Дупница – четириндневен

1 ден: нощувка на х. Пионерска; **2-3 ден:** преминаване през х. Скакавица и преход до х. Рилски езера (2 нощувки на х. Рилски езера или на х. Седемте езера); **4 ден:** отпътуване. (3 нощувки.)

Цена: 94 лв. (в цената са включени 2 пълни пансиона и 1 полупансион, планински

водач и застраховка), по желание се осигурява транспорт от София до х. Пионерска.

Дати на тръгване: 19 юни, 26 юни, 17 юли, 31 юли, 7 август, 16 август.

6. РИЛА – маршрут 25 Изходен пункт – София или Дупница – тридневен

1-2 ден: от х. Пионерска, преминаване през х. Скакавица и преход до х. Рилски езера (2 нощувки на х. Рилски езера или на х. Седемте езера).

Цена: 77 лв. (в цената са включени 1 пълен пансион, 1 полупансион, планински водач и застраховка), по желание се осигурява транспорт от София до х. Пионерска.

Дати на тръгване: 13 юни, 2 юли, 25 юли, 22 август,

29 август, 5 септември.

7. РИЛА – маршрут 26 Изходен пункт – София или Боровец – тридневен

1 ден: нощувка на з-н Еверест; **2 ден:** изкачване на вр. Мусала, преход до х. Заврачица и х. Марица – нощувка; **3 ден:** преход до х. Чакър войвода, по желание ползване на Ситняковия лифт до Боровец. Отпътуване. (2 нощувки.)

Цена: 77 лв. (в цената са включени 1 полупансион и 1 пълен пансион, планински водач, застраховка).

Дата на тръгване: 15 август.

За информация и резервации на познатите ви телефони:
02 980 12 85, 0882 966 320, 0882 966 319
Материалът изготви
Тони Ушева

ЕХО ЕКСТРЕМНО

Френските Алпи са ледникови планински масиви, които условно са разделени на Северни (Савой) и Южни (Дуфин). Подвергителни им са 9. Забележителни са градовете Гренобъл, Шамони и Шамбери.

В столицата Гренобъл

Гренобъл е разположен в Южните Алпи. Наричат го "столицата на Френските Алпи". Близко до него, в Слънчевия остров, или Алп Д'Юез, се намира най-внушителната ски писта в Европа – Серен, с дължина 16 км. Шато Ноар - Черният замък, е предпочитана дестинация за опитните скиори дори до късна пролет. Те идват тук, вдъхновени от рисковете изживявания, тъй като спускането трае час и половина. Карането извън писта се осъществява по 20 маршрута, като за сноубордистите са изградени специални съоръжения: улеи и "скокчета". Музеят на Ските и фабриката Rossignol са централни туристически атракции. Зимният сезон продължава 6 месеца. Обикновено велосипедното състезание Tour de France включва Гренобъл в маршрута си.

Планинският курорт Шамони е носител на световна популярност и признание. Закачлива ирония предопределя "откриването" му за света от група англичани през 1741 г. Над 70 писти и необработени склонове са на годишно разположение на туристите. 90% от тях са високи над 2000 м. Градът е бил домакин на първите Зимни олимпийски игри през 1924 г. Разположен е точно под вр. Мон Блан (Бял връх) – амбиция на всеки алпинист. Възможните маршрути за покоряването му са 5, в зависимост от условията на сезона. Най-благоприятен за това начинание е пролетният – месеците май и юни. Върхът предлага още каране на ски, сноуборд, походи. Претенции към неговото притежаване имат и двете страни, на границата на които се намира – Франция и Италия. Свързващото звено между тях е тунелът Мон Блан с важно транспортно значение, завършен през 1995 г.

Отскоро в Шамони се провеждат курсове за начинаещи алпинисти,

Снежната съблазън на Френските Алпи

организиран от българска фирма. Тази година той е домакин на 17-ото издание на ежегодните награди за алпинизъм Piolet D'Or съвместно с италианския курорт Курмайор.

Шамбери е главен град на департамента Савоя. Нейната притегателност като туристическа дестинация е предопределена предимно от историческото и културното богатство. Тук се помещават 5 музея, най-значимият от които е Галерията на науките и техниките, театър, една от най-големите камбани в Европа, архитектурният културен център "Андре Малракс", конгресният център "Манеж" и пр. Природната красота на града е възпята в езерата Бургет и Ейюбелет. В близост се намират национални паркове като Ваноз. Шамбери е

привлекателен и с възможностите за обучение и живеене в автентична атмосфера, които предлага за желаещите да учат френски език.

Интересните кътчета във Френските Алпи съвсем не са изчерпани с гореспоменатите градове.

Ски курортът Les Menuires е разположен в долината Белвил, департамент Савоя, е считан за един от най-големите в света. Предлага още плувен басейн, тенис-кортове, масаж, кина и пр. **Град Анеси** е избран за кандидат за домакинството на Зимните олимпийски игри през 2018 г. Тук се провежда Международният анимационен фестивал. Друг ски курорт е **Мерибел** със своите 600 км трасе, намиращ се в центъра на планинската област Трите долини. Предпо-

читани туристически дестинации са също така **Куршевел** и **Межев**.

Рекордите
За съжаление и тук, във Френските Алпи, от години липсват новини за скоростни спускания по сняг с велосипеди например, най-бързите превозни средства без двигател в света. През 90-те години на 20 в. има няколко класически, незабравими дуела между двама французи - Ерик Барон и Кристиан Тайефа, които поставят серия от световни рекорди за скорост, ускорявайки надолу по специални трасета във Френските Алпи, облечени в прилепнали гумирани костюми и аеродинамични каски и с множество спойлери, прикрепени към тя-

лото им. Те карат с футуристични скоростни двуколесни превозни средства, които само бегло наподобяват велосипеди. Единственият друг състезател, който изобщо успява да се доближи до постижението на френското дуо, е един млад мъж от Кичбюел, Маркус Щюкл. Тъй като по това време той не може да си позволи скъп прототип за скоростни спускания, австриецът кара в клас серийни велосипеди и успява да постави световен рекорд в тази категория, достигайки 187 км/ч в Ле Арк през 1999 г. Постигнатието на Ерик Барон в класа на прототипите е 222 км/ч и досега не е подобряван...
Велина Велинова